

Հայաստանի Առաջին Հանրապետության 99-ամեակ

ՖՈՏՈՂՈՒՐ

2017
HR-V
 STARTING FROM
\$20,950*

HONDA
GABRIEL

7000, boulevard Henri-Bourassa E.
 Montréal-Nord, QC H1G 6C4
514 327-7777
www.hondagabriel.com
 < OPEN SATURDAYS >

Kevork Asadourian
 Vahan Vartanian

*Conditions apply. Taxes not included. Freight and air taxes not included. Limited time offer applicable on selected models only and subject to change or cancellation without notice. For more information, visit Honda Gabriel.

ARZ
fine foods

the essence of mediterranean gourmet

Authentic Food Experience

ARZ Fine Foods

**You Can Find ARZ Products
At Selected, Loblaws,
Superstore, Fortinos,
Wholesale Club, & Nofrills
Stores**

- Visit arzfinefoods.com for the latest promotions.
- You can also find us on Flipp
- For employment opportunities; Email your resume to humanresources@arzfinefoods.com

ANI BAKERY

ԱՆԻ ՓՈՒՊԱՆ

Middle Eastern Pizza Lahmajoun

Սեփականատեր՝ Արսեն Տապալադեան

Ուր կը գտնեք հայկական եւ արաբական լահմաճունի տեսակներ՝ փոքր եւ բնական չափերով: Լահմաճունը կը պատրաստենք մեր չափերով եւ յաճախորդներուն պահանջքին համաձայն՝, միսը իրենցմէ կամ մեզմէ: Կը պատրաստենք եւ կը ծախենք նաեւ թահինով հաց: Միշտ պատրաստ ենք ձեր ապսպրանքներուն գոհացում տալու ուրախ եւ տխուր առիթներով

**Փորձեցէք եւ
գոհ պիտի մնաք**

NEW ADDRESS FROM JANUARY 2016

Ani Bakery Ltd 25 Howden Road, Unit #2
Scarborough, Ontario M1R 3C3 | Phone: (416) 285-7164

Բաց ենք շաբաթը վեց օր, Կիրակի մինչեւ կեսօրէ ետք՝ ժամը 2:00
(Երկուշաբթի փակ)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Վերաբերյալ Առաջին Հանրապետության աւանդը

«Անկախ Հայրենիք ունենալը իրաւունք լինելուց զատ եւ պարտականութիւն է: Որովհետեւ ցեղերի ուրոյն հանրապետական պետութիւնները միայն բացարձակ Անկախութեան մէջ»
Գարեգին Նժդեհ

Հայ ժողովուրդի ազգային ազատագրական պայքարի երկարամեայ մաքառումներու արգասիքը հանդիսացան Սարգարապատի, Ղարաքիլիսէի եւ Բաշ Ապարանի գոյամարտերը: Ազգովին ռազմաճակատ մեկնելու եւ մահու կենաց գոյութեան ինքնապաշտպանութեան դիմելու հայութեան Մայիս 28-ի խոստանքը՝ պատմականօրէն համազօր է գերմարդկային եւ դիւցազնական սիրանքի:

Հայութեան մարտունակ ոգին մարմնակերպ Արամի, Թուրքի, Գրոյի եւ այլ յայտնի ու խոնարհ հերոսներու անձուրացութեան եւ նուիրումին շնորհիւ կերտուած անկախութիւնը՝ հիմն ու կորիզը պիտի հանդիսանար մերօրեայ պետականութեան:

Թրքացեղ երկու պետութիւններու միջեւ խեղդուած, ինչպէս նաեւ աշխարհաքաղաքական բեւեռացումներու խաչմերուկին կանգնած Հայաստանը՝ այսօր աւելի քան երբեք կարիք ունի արտաքին, ներքին եւ միջազգային քաղաքականութեանց բնագաւառներէն ներս տնօրինելու իր ուրոյն ազգային ռազմավարական ուղին, որուն գլխաւոր երաշխիքը՝ հայութեան բոլոր հատուածներու միասնականութիւնն ու համերաշխութիւնն են:

Պատերազմի պատճառով հայութեան վրայ պարտադրուած է «ամբողջ պետութեան» վերածնելու ալքերը, որուն գուգահեռ, տնտեսական ճգնաժամն ու անգործութեան պատճառով ծաւալ առած հայրենալքումն ու արտագաղթը, այսօր, աւելի քան երբեք, հայութիւնը կը դնեն կացութիւնը լրջօրէն վերաբերելու, ուժերը համախմբելու եւ համընդհանուր զօրաշարժի ենթարկելու հարկադրանքին տակ:

Իրերու դրութեան նման ենթահողին վրայ հայ քաղաքական մտքին առջեւ սուր կերպով կը դրուի սեփական տունը կարգի բերելու հրամայականը, նախապայման դաւանելով հայոց պետութեան ու պետականութեան հզօրացումը:

Այսօր պահն է ինքնաճանաչման ու ինքնարբեղութեան, այն պահը, երբ ի մի բերելով նախկին մեր արձանագրած թերացումներն ու վրիպումները, հաշուետուութեան կարգով, քննարկման ենթարկենք անկախութեան մեր անցած ճանապարհը:

1918-ի հայրենակերտման դիւցազնամարտը պատմակիչն անկրկնադարձ է, որուն յաջողութեան դրօշակիրը դառնալու բախտը վիճակուած էր Արամ Մանուկեանին՝ հայ ժողովուրդի լինելութեան գոյամարտի առաջամարտիկին:

Հայրենի իշխանութիւնները պարտաւոր են վերաբերելու անկախութեան կերտիչ Արամ Մանուկեանի աւանդը, մանաւանդ երբ յառաջիկայ տարուան Մայիսին ազգովին պիտի նշենք Առաջին Հանրապետութեան 100-ամեակը: Երախտամոռութեան համազօր է Արամ Մանուկեանի նման վեհաբժէք հայրենակերտիչի աւանդը թողուլ մոռացութեան քմայքին: Ազգի փրկիչին երախտագիտութեան լաւագոյն բնձան պիտի ըլլայ իր յուշարձանը գետեղել Երեւանի Հանրապետութեան հրապարակին սրտին, որպէսզի ան ուղեցոյցն ու ներշնչարանը դառնայ ապագայ սերունդներուն:

ՄԱՆՐԱՆԿԱՐ

Հողերը տուի՞ն...

Հեռախօսը իր սովորական զանգով կը հնչէ: Կը նայիմ մանրիկ պատասխանատու գեղու համար, թէ ո՞վ է հեռաձայնողը: Չեմ կրնար չպատասխանել:

- Բարե՛ւ, տիկին Ս. ինչպէ՞ս էք:
- Բարե՛ւ, տղաս, կը ներես, որ դարձեալ կ'անհանգստացնեմ քեզ...
- Խնդրեմ, չէք անհանգստացներ, ընդհակառակն:
- Գիտես, ուրիշ մէկուն չեմ համարձակիր հեռաձայնել, բայց դիտեմ, որ դո՛ւն կրնաս պատասխանել ինձի...
- Սիրով, մե՛ծ հաճոյքով:
- Դուն պէտք է գիտնաս, ըսէ՛, նորութիւն մը կա՞յ, տուի՞ն հողերը:

«Հողերը» Արեւմտեան Հայաստանի հողերն են, մեր բռնազրաւուած հայրենիքի հողերը:

Այդ առաջին հարցումին պատասխանը չստացած, յարգելի մայրիկը անմիջապէս կ'ուզէ երկրորդ հարցումը, որ իրեն համար առաջինին շարունակութիւնը պէտք է հանդիսանայ.

- Իսկ Արցախը: Ի՞նչ եղաւ, կարգադրուեցա՞ւ:
- Բարեպաշտ, տարեց հայուհի մըն է տիկին Ս., որուն զանգը կը ստանամ պարբերաբար: Անհամբեր հայուհի մը, որուն համար շարունակական մտասեւեռումի, մտատանջութեան է վերածուած մեր հայրենիքի ճակատագիրը:
- Տղա՛ս, ներողամիտ եղի՛ր, աչքերս լաւ չեն տեսներ, ա՛լ թերթ չեմ կրնար կարդալ, չեմ կրնար հետեւիլ լուրերուն, միայն քեզի կը վստահիմ, դուն կը գիտնաս այդ բաները: Ըսէ՛...
- Ահա հիմա քանի՛ տարի է, կարծես ինձի վիճակուած է կապը հանդիսանալ այս հաւատարմ հայուհիին ու ազգին միջեւ: Գիտեմ, որ ան եկեղեցի ալ կը յաճախէ, օգտուելով տարեցներու համար քաղաքապետարանի հաստատած փոխադրական սպասարկութիւններէն, բայց այնտեղ ստացած իր «պատասխանները» կամ իր գոհացումը տարբեր մակարդակի վրայ են, մինչ ինձմէ ակնկալածները՝ տարբեր:

— Ըսէ՛, տուի՞ն մեր հողերը...

Անշուշտ ամեն անգամ պատասխանս նոյնն է, սակայն միշտ կ'աշխատիմ, որ երբեք չհրեմի հայրենակցուհիս այդ անխախտ հաւատքը:

— Չվստահի՛ք, չվստահի՛ք անոնց, դուք չէք գիտեր ինչ խաբբայ մարդիկ են, երկերեսանի, ստախօս... Ես լաւ կը ճանչնամ, ապրեր եմ իրենց մէջ, ուշադի՛ր եղէք— կը զգուշացնէ տիկինը ամե՛ն անգամ:

Յետոյ խօսակցութիւնը կը շարունակուի նոյն հարցումներուն տարբեր բանաձեւումներով, կ'ուզէ մանաւանդ գիտնալ ո՛ւր հասան «բանակցութիւնները», Արեւմտեան Հայաստանի ո՛ր տարածքներուն շուրջ համաձայնութիւն գոյացած է, ե՞րբ պիտի կցուին անոնք Հայաստանի: Կասկած չկայ իր մտքին մէջ...

Կասկած չկայ, որ այդ ուղղութեամբ աշխատողներ կան, որ օրը-գիշերը իրարու խառնած՝ նուիրեալներ կան, որ Հայ դատ կը հետապնդեն, հողերը ետ կը պահանջեն: Եւ կասկած չկայ, որ այդ հողերը պիտի վերադարձուին: Իր մտավախութիւնը այն է միայն, որ ինք պիտի տեսնէ՞ այդ օրը, Օրը:

Ամեն անգամ չեմ կրնար չվերջիչել «Ձայնը հնչեց»-ի սա տունը. Հայ ծերուկը, ցուպը ձեռին, լալով խնորում է Հայրենիքի ազատութիւն տեսնել ու մեռնիլ:

Եւ, անսպառ հաւատքով, այս մայրիկը կը սպասէ այդ Օրուան: — Չմոռնաս, տղա՛ս, չմոռնաս լուր տալու ինձի, երբ նորութիւն մը ըլլայ: Քո՛ւ վրադ հաշիւ կ'ընեմ, տղա՛ս: Մեզի կը մնայ, այնպէս ընել, այնպէս ապրիլ ու գործել, որ չմեռնի այդ երազը: Մայիս 28-ի երազը: Մայիս 28-ի ամբողջ իմաստը:

ՎԻԺ-ԱՐՄԷՆ

Ghadir Meat & Restaurant

T. 416-750-7404
T. 416-750-7400
1848 Lawrence Avenue E.
Scarborough, ON M1R 2Y4
E-mail: info@ghadirmeatmarket.com

Gary Chahinian

ABR., Broker of Record - Owner
RE/MAX DIAMOND Realty Inc.
W torontohomes.ca
E gary@remaxdiamond.com

416-258-8892

Noor Fine Food
Gourmet Mediterranean Cuisine

1 High Meadow Place, Unit 9
Toronto, Ontario M9L 2Z5

Tel 416 745 3111
Fax 416 745 9337

ANI Restaurant

905.761.6484

1450 Clark Ave. West,
Thornhill ON L4J 7R5

Sutton

Sutton Group-Admiral Realty Inc., Brokerage
1206 Centre Street, Thornhill, Ontario L4J 3M0

Annie Varbedian
Sales Representative

Direct: (416) 918-3615
Office: (416) 739-7200
Fax: (416) 739-9367
annievarbed@hotm.com
www.suttongroupadmiral.com

hearing aid source

Andre Ayvazyan HIS B.A.S

andre@HearingAidSource.ca
416 754 4327 (HEAR)

Parkway Mall, 85 Ellesmere Rd., #65, Toronto, ON, M1R 4B9

Crown Pastries
Fine Middle Eastern Pastries

2086 Lawrence Ave East (Lawrence & Warden)
Toronto ON. M1R 2Z5

Tel 647.351.2015
www.crownpastriesbaklava.com

I.D.A.
Part of the **ROYAL** family of pharmacies.

Pharmacists
Sarkis Balian
Vartan Balian
Maral Abdalian Balian

Cassandra Pharmacy Inc.

2040 Victoria Park Ave.
Toronto, Ontario
M1R 1V2

Tel. : **416.449.2040**
Fax: **416.449.2048**

ANI BAKERY
ԱՆԻ ՓՈԱՊԱՆ

Middle Eastern Pizza
Lahmajoun

ARSEN DABBAGHIAN

25 Howden Road, Unit #2
Scarborough, Ontario M1R 3C8

Tel: 416.285.7164

Պիտի Կառչինք Սարդարապատով Կերտուած Ու Արցախով Ամրագրուած Մեր Արժէքներուն, Կտակներուն

Մայիս 28ի իւրաքանչիւր տօնա-կատարութիւն մեր սիրտերն ու հոգիները կը լեցնէ հպարտութեան զգացումով:

Իւրաքանչիւր Մայիս 28 մեզի կը յիշեցնէ այն պայմաններն ու օրհասական օրերը, որոնց մէջ կերտուեցաւ անկախ Հայաստանը:

Ամէն Մայիս 28ի հետ, կը վերադառնանք մանաւանդ անկախ հանրապետութեան հռչակման նախօրեակը, կը վերապրինք Սարդարապատի, Բաշ Ապարանի ու նմանօրինակ հերոսամարտերը, որոնք խորքին մէջ թագադրուած եղան նախընթաց տասնամակներու մեր հերոսամարտերուն, Սասունէն, Ձէյթունէն, Վանէն, Ուրֆայէն, Մուսա Լեռնէն եւ հայկական բազում միջնաբերդերէ բարձրացած ինքնապաշտպանական պայքարի դրօշներուն, ու մեր ճակատը բարձր կը պահենք այդ յիշատակներուն հետ, որոնց շնորհիւ մենք ու մեր հայրենիքը այսօր կանք, կը հաւատանք ու կը կրկնենք, թէ պիտի հասնինք Սրբազան Լեռան կատարին:

Աւելին, Սարդարապատի հերոսամարտն ու անկախութեան հռչակումը մշտական յուշարար են մեզի, թէ անկախ հայրենիք կերտելը, «անձեւ քառսի մէջջէն» պետականութեան, բանակի, համալսարանի եւ երկրի մը բազում ստորդեւիւններուն հիմերը հաստատելը նոյնքան կենսական կտակներ են ու ժառանգութիւն՝ մեր ժողովուրդին համար, այսօր ապրող սերունդներուս համար, որքան նոյնինքն անկախութեան գոյառումը:

Մեր պատմութեան բազում անհաւասար կռիւներէն յաղթական դուրս գալու նորագոյն վկայութիւններէն էին Սարդարապատն ու անոր ճամբով ծնունդ առած Հայաստանի անկախ հանրապետութիւնը: Եթէ Պարոյր Սեւակի կեանքը կանխահասօրէն ընդհատուած չըլլար, ան հաւանաբար պիտի շարունակէր «Աւարայրից ջանք առան, այստեղ մի պահ կանգ առան»ը եւ նոյն յղացքով, նոյն ուժականութեամբ պիտի գովերգէր նաեւ Արցախեան հերոսամարտն ու անոր նուաճումները, որովհետեւ եթէ Սարդարապատը մէկ արձագանգուած էր Աւարայրէն արձակուած կանչին, Արցախն ալ եղաւ արձագանգողը Սարդարապատի հրաւերին: Այդ կը վկայեն նոյն բանաստեղծութեան մարգարէաշունչ վերջին տողերը. «Երբ տան գանգը, ահագանգը, որ մեր հոգու պարտքը տանք»:

Սարդարապատով անկախ հռչակուած Հայաստանը փոքրածաւալ էր, սակայն ծանր հարուածներէ վերականգնած, Յեղասպանութենէն վերստին յարութիւն առած մեր ժողովուրդը, դժուարին պայմաններու մէջ ու շարունակուող անհաւասար կռիւներով յաջողեցաւ հրաշք գործել, հայապատկան հողամասեր միացուց փոքրիկ Հայաստանին եւ գայն ժառանգ թողուց յաջորդ իշխանութեանց, միաժամանակ կտակելով ՄԻԱՅՅԱԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆի տեսլականը, այսինքն, հայապատկան բոլոր հողերը հայկական իշխանութեան ներքեւ հաւաքագրելու պատգամը: Առանց այդ տեսլականին, առանց Հայաստանի անկախ հանրապետութեան օրով՝ պետականօրէն ամրագրուած ՄԻԱՅՅԱԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆի հռչակագիրին, մեր պատմութեան զարգացումը գուրկ պիտի մնար կարեւոր հիմքէ մը, յենարան՝ որուն վրայ կերտուեցաւ Արցախեան պայքարը՝ Հայաստանի վերանկախացման դարբնումի օրերուն. պարզ աչքերով տեսանք, որ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան հողերուն մեծ մասը, շրջակայ հայապատկան այլ տա-

րածութիւններով, այսօր արդէն իրողապէս միացած են մայր Հայաստանին: Ամբողջ սերունդ մը, ծագիկ հասակներու գոհաբերումով, «հոգու պարտք» տուաւ, երբ դարձեալ հնչեց ահագանգը:

Մէկ խօսքով, ինչ որ իրականացաւ 1988էն 1993 տարիներուն, ուղղակի շարունակութիւնն էր այն գործին, որ սկսուած էր Սարդատապատով ու անկէ ալ առաջ՝ հայկական յեղափոխութեան շղթայագերծման օրերուն: Հետեւաբար, մեր պատմութեան իրերայաջորդ հանգրուանները այս տարածութեան վրայ դիտելով, նոյն ինքնավստահութեամբ կրնանք յայտարարել, որ Աւարայրէն, Սարդարապատէն ու Արցախէն մեզի հասնող պատգամները նոյնն են, գանոնք կը դիմագրաւենք ու անոնց համար պիտի պայքարինք նոյն յանձնառութեամբ, ազատ ու անկախ Հայաստանը հասցնելով Միացեալ Հայաստանի հանգրուանին:

Այս կտակին տէրն ենք ազգովին, Հայաստանի թէ արտերկրի հայութեան գաւակներս, մանաւանդ երիտասարդ սերունդը, որուն գոյութեան ու գոյատեւման անփոխարինելի նախադրեալները կը պարփակուին այդ պատգամին մէջ:

Սարդարապատով ու Արցախեան ազատամարտով կատարուած նուաճումները ՀՈՂԻ ՎԵՐԱՏԻՐԱՅՈՒՄ էին, հայապատկան հողերու վերադարձը՝ սեփականատիրոջ՝ հայութեան:

Ճիշդ է, Ազրպէյճանն ու անոր դաշնակից Թուրքիան կը շարունակեն սպառնալ, յայտարարելով, որ արցախեան հողերը պիտի վերագրաւեն զէնքի ուժով, սակայն բոլորէն աւելի մենք գիտենք, որ նման «նուաճում» պիտի նշանակէ վերադարձ անարդարութեան: Փաստօրէն, ստալինական անարդար կարգադրութեամբ մը Ազրպէյճանին «նուէր տրուած» Արցախն ու Նախիջևանը չեն կրնար պատկանիլ գրաւողին, այլ անոնք սեփականութիւնն են հայութեան ու Հայաստանին, ինչպէս որ հայութեան եւ Հայաստանի սեփականութիւններն են Արեւմտեան Հայաստանը, Ջաւախքն ու Կիլիկիան (վերջինը յաճախ մեր իսկ կողմէ լուսանցքի վրայ ձգուած իրաւատիրութիւն մը):

Սարդարապատով սկսած ու Արցախով շարունակուած սրբազրուած ետդարձ պիտի չճանչնայ:

Ու երբ կ'ըսենք ՀՈՂԻ ՎԵՐԱՏԻՐԱՅՈՒՄ, ի մտի ունինք հայապատկան գրաւեալ հողերուն, եւ ո՛չ միայն անոնց վրայ գտնուող կալուածներու վերագրած իսկական սեփականատիրոջ:

Հաւանաբար կարելի է լաւ բաներու ցանկին դասել զբօսաշրջային այցելութիւնները՝ Արեւմտեան Հայաստանի մեր պատմական աւաններն ու բնակավայրերը: Նմանապէս ողջունելի է եւ մեր իրաւունքներուն վերահաստատման ճամբուն վրայ առնուած կարեւոր քայլ՝ ամերիկեան խորհրդարանի այն որոշումը, ըստ որուն՝ եկեղեցապատկան կալուածները պէտք է վերագրուածուին իրաւատիրոջ, իսկական սեփականատիրոջ: Այս ծիրին մէջ, աննախընթաց յառաջդիմութիւն էր էջմիածնայ եւ Անթիլիափի վեհափառ հայրապետներուն միացեալ այն պահանջագիրը, որ լոյս տեսաւ 23 Ապրիլ 2013ին, իբրեւ նորագոյն փաստաթուղթ՝ ողջ հայութեան իրաւատիրութեան մասին: Տակաւին, կարելի է գոհունակութեան շարժառիթներու ցանկին տեսնել իրաւական այն հետապնդումները, որոնք կը կատարուին Յեղասպանութեան զոհ գացողներու կեանքի ապահո-

վագրութեանց թղթածրարներուն գծով: Այս ու նմանօրինակ պահանջներուն խորքը, սակայն, կայ շատ աւելի կարեւոր կէտ մը, եւ յիշեալ դրական զարգացումները պէտք է մեզ շեղեն հարցին էութենէն, կիզակէտը մեղմացնել խորքէն. Թուրքիայէն մեր պահանջները պէտք է զիտել՝ ո՛չ մենք, ո՛չ Թուրքիա, ո՛չ ալ անոր կամ մեր կողքին կանգնողները — այն տրամաբանութեամբ, որ ԹՈՒՐԿԻՈՅ ԻՇՅՈՒՆԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՆԹԱԿԱՅ ՀՈՂԵՐՈՒ ՎՐԱՅ եղող հայապատկան կալուածներ սոսկական կերպով վերադարձուին Պոստլ Պատրիարքութեան կամ հայկական այլ հաստատութեանց, կամ, տակաւին, Վանի, Այնթապի կամ Ատանայի մէջ Յեղասպանութենէն առաջ կալուածագիրի մը վերահաստատումը ըլլայ այն տրամաբանութեամբ, որ Թուրքիոյ այսօրուան իշխանութիւններուն ենթակայ մնալով՝ կալուած մը վերադարձուի նահատակի մը կամ բռնազաղթուածի մը ժառանգորդին, այնպէս, ինչպէս թերեւս ցանկայ տեսնել Թուրքիան. պէտք է թափանցենք յիշեալ պահանջատիրութեան խորքը եւ հաստատենք, վերահաստատենք ու երիցս յայտարարենք, որ խնդրոյ առարկայ կալուածներուն բացարձակ մեծամասնութիւնը կը գտնուի պատմականօրէն հայապատկան հողերու վրայ, այդ հողերը բռնազրաւուած են ու անոր վրայ ապրած ժողովուրդը Յեղասպանութեամբ եւ բռնազաղթով՝ իրաւազրկուած, հետեւաբար, այդ կալուածներուն եւ գանոնք իր գիրկին մէջ պահող հողամասերուն հայութեան յանձնումը, Հայաստանի վերամիացումը անխուսափելի հրամայական են, որպէսզի շարունակուի Սարդարապատով, Հայաստանի անդրանիկ հանրապետութեան օրերուն եւ վերջերս Արցախեան ազատամարտով հայկական հողերուն հաւաքագրումը:

Նման պահանջ, ակնկալութիւն ցնորական չէ, այլ կը հիմնուի արդարութեան վրայ: Միթէ ցնո՞րք էին Սարդարապատն ու Արցախը:

Հպարտութեան եւ ճակատաբաց պահանջատիրութեան մեր խիզախումը, ափսոս, անխառն չէ: Որքա՞ն ցանկալի պիտի ըլլար, որ այսօր եւ միջոց Սարդարապատի յիշատակն ու անկախութեան նուաճումը, վերահաստատումը տօնէինք Հայաստան-Սփիւռք փոխադարձ ու անմնացորդ գօտեպնդումով, հայրենիքն ու ժողովուրդը յիշեալ պայքարներուն ոգիով պահպանելու, զէպի մեր երազներուն իրականացումը առաջնորդելու կամքով ու գործնական քայլերով:

Մեր նորագոյն պատմութեան մէջ եթէ նուաճումներ արձանագրած ենք սեփական ու սահմանափակ միջոցներով, անոնց դիմաց նաեւ նահանջներ, ցաւալի կորուստներ ունեցած ենք մեծ մասամբ արտաքին՝ թշնամիին հարկադրանքներով:

Ճիշդ է, որ խորհրդային տարիներուն, մանաւանդ ստալինական հալածանքներու շրջանին, հայաստան ձեռքեր ալ մասնակից եղած են հայափնաս ու հայրենապնաս «քաղաքականութեանց», սակայն հոն ալ հարկադրանքի գիծ մը կար, որքան ալ անարդարանալի ու դատապարտելի:

Հայաստանի վերանկախացումէն աւելի քան 20 տարի ետք, իրերայաջորդ իշխանութիւնները ինչպիսի՞ ճակատով կը կանգնին Սարդարապատի ու Արցախի պատգամներուն դիմաց: (Եւ արդեօք ինչո՞ւ հարկադրուած պիտի ըլլանք, վերոյիշեալ հպարտանքին ու պահանջատիր-

րութեան արտայայտութեան կողքին՝ արձանագրել սեփական ցաւ մը, որուն դարմանումը միայն ու միայն մեր ձեռքին է):

Սարդարապատի ու 28 Մայիսի Հայաստանի պատգամները այսօր եւ միշտ պէտք է յիշենք, անոնց իրականացման հետամուտ ըլլանք անխառն զգացումներով, ընդհարական շահերու նկատմամբ համանման մօտեցումներով, այնպէս՝ ինչպէս որ պարտ են ընել ՉԱրդ դարը ապրող քաղաքակիրթ ժողովուրդները (այլոց սխալներն ու ծուռ հաշիւները պէտք է ունինք որդեգրելու անպայման):

Այսօրուան մեր հայրենիքը մեր աչքին լոյսն է ու անոր անվտանգ պահպանումը՝ բոլորիս իրաւունքը, պարտաւորութիւնը: Ինչ որ տեղի կ'ունենայ, սակայն, իրական գետնի վրայ, ընդհանրապէս ցոյց կու տայ հակառակ ընթացքը: Վերջին մէկ տարուան ընտրութիւնները յաւելեալ վկայութիւններ եղան, որ իսկական ժողովրդավարութեան, հայութեան բոլոր ձեռքերը միացնող գործընթացը տեղ մը կանգ առած է (եւ բաւական կանուխէն), ի հակադրութիւն այն իրողութեանց, որոնք պատմութեան մէջ անվիճելի կերպով արձանագրուած են անդրանիկ հանրապետութեան օրերուն. համայնավարութեան օրերուն կատարուած ինքնավարութեան միայն հոն չեն մնացած, դժբախտաբար, խեղաթիւրումներ կը կատարուին նաեւ այսօր, եւ ատկէ վնասուողը գանգուածներն են, ամբողջ հայրենիքը, բացի ապազգային այս ընթացքը վարող «վերնախաւէն»:

Հողահաւաքի համար, կենսական են այժմու հանրապետութեան մէջ իսկական ժողովրդավարութեան մարմնաւորումը, ժողովուրդին ընկերային վիճակի բարեփոխումը, արդարութեան վրայ հիմնուած իշխանութեան ու ընկերային համակարգի հաստատումը, որպէսզի դադրինք տագնապելէ, թէ՛ հողահաւաքէ առաջ՝ ժողովուրդի հաւաքն է կենսականը, հրամայական է արտագաղթին կասեցումն ու անոր պատճառներուն դարմանումը:

Աւելի քան 20 տարի առաջ վերանկախացած մեր հայրենիքին մասին, չենք կրնար ըսել, որ վերածնաւ «անձեւ քառս» է: Սակայն աւելի քան երկու տասնամակն ետք, երկիրն ու ժողովուրդը բթամիտներու կողմէ կը տարուին դէպի քառս, որուն համար չքմեղանքներ ու ինքնարդարացման փորձեր ներելի չեն, ո՛չ ալ ընդունելի են:

Արտաքինին գուգահեռ, ներքին «ահագանգեր» ալ կը հնչեն այսօր:

Սարդարապատէն, 28 Մայիսի Հայաստանէն ու Շուշիի ազատագրումով զէպի Հայաստան ճամբայ ելած Արցախէն՝ այսօր եւ միշտ բոլորիս ձգուած են անսակարկելի ու անփոփոխելի ժառանգութիւններ: Այդ ժառանգութիւնները վաղն ալ չեն կրնար կորսնցնել իրենց արժէքը, որքան ալ փորձ կատարուի ինքնահամոզումի, թէ ժամանակները փոխուած են, աշխարհի իրադրութիւններն ու զարգացումները պէտք է ընկալել ու քայլ պահել անոնց հետ:

Նման տրամաբանութիւն պարտաւորականութեան համազօր է:

Սարդարապատն ու Արցախը փաստեցին նման մտածողութեանց անակութիւնը: Նոր փաստերու պէտք է ունինք: Պէտք է ականջ տալ այսօրուան ահագանգերուն:

ՍԱՐԳԻՍ ՄԱՀՍԵՐԷՃԵԱՆ

ՀՅԴ ԳՊՄ «Դրօ» մասնաճիւղի
Պատանեկան Միութեան
60 ամեակի Տօնակատարութիւն

THROWBACK
Մանրը-ի Երեկոյ
Հինգշաբթի, Յունիս 8 2017

Երեկոյեան ժամը 7:00-ին
Մոնթրէալի Հայ կեդրոնի Ա. Ահարոնեան սրահին մէջ
Մուտք \$20
Սեղան ապահովելու համար հեռաձայնել՝
Սերժ Բամանճեանին - 514 947 1890

Հ.Յ.Դ.Գ.Պ.Մ. "ԴՐՕ" ԵՒ "ԳԵՏԱՇԵՆ" ՄԱՍՆԱՃԻՂԵՐ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՒ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
Մոնթրէալի «ՄԱՆԱԿԻՆ» ՄԱՍՆԱՃԻՂԻ

ՀՆՈՐՀԱՀԱՆԴԷՍ
ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ՝
ՎԵՀԱՆՈՅՇ ԹԵՔԵԱՆ-Ի

«ԱՊՈԹՔԱԵՐ ՈՒՎԱՍԻ ՄԷՋ»
ԵՒ
«ԽՍՈՒՂ ԼԵՐԱՆ ՊԱՏԱՌԻԹԻԱՆ»
ՀԱՏՈՐԱԵՐՈՒՄ

ԲԱՆԱՍԵՊՈՒԹԻԱԿԱՆ ԿԵ ԱԵՐԿԱՅՈՒՄՆԵՐ՝
ՅԵՐՈՒԹԻՒՆ ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ
ԱՐՁԱԿ ԳՐՈՒԹԻԱԿԱՆ ԿԵ ԱԵՐԿԱՅՈՒՄՆԵՐ՝
ՐԱՖԻԻ ԱՃԷՄԵԱՆ

ՀԻՆԸԱՐՔԻ 15 ՅՈՒՆԻՍ 2017ԻՆ, ԵՐԵՎՈՅԵԱՆ ԺԱՄԵ 8:00ԻՆ,
ԳԱՆԱՏԱՅԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ՂԱՀԻՐՃԷՆ ԱԵՐԱ
3401 Olivar-Asselin , Montreal, QC H4J 1L5

Մոնթրէալի հայ կեդրոնի
ՀՈՐԱՄՈՒԹԻՒՆ

Հորիզոն

«Հորիզոն» շաբաթաթերթի 2017 թուականի վարժողական ծրագիր

Գանատայի աշխատանքի եւ ընկերային զարգացման պետական բաժանմունքին կողմէ տրամադրուած յատուկ ֆոնտով, «Հորիզոն» շաբաթաթերթը այս տարի կը նախաձեռնէ ուսանողական վարժողական ծրագիր:

Աշխատանքի մանրամասնութիւններ
- «Հորիզոն»-ի ամենօրեայ խմբագրական աշխատանքներու ծիրէն ներս թարգմանութիւններ կատարել, անգլերէն, հայերէն եւ ֆրանսերէն լեզուներով:
- Գաղութային ձեռնարկներու թղթակցութիւններ կատարել:
- Հարցախոյզներ կազմակերպել:
- «Հորիզոն»-ի վարչական աշխատանքներուն օգնել :
- Բաժանորդագրութիւններու գործընթացը հետապնդել:
- Արխիւներ դասատրել :

Պայմաններ
- Թեկնածուն 15-30 տարեկան, երկրորդական վարժարանի, Cegep-ի կամ համալսարանի ուսանող պէտք է ըլլայ:
- Պէտք է լիաժամ ուսանող ըլլայ, որ վարժողական ծրագրէն ետք վերստին իր ուսումը շարունակէ:
- Պէտք է Գանատայի քաղաքացի, մնայուն բնակիչ, կամ Immigration and Refugee Protection Act-ի օրէնքներով սահմանուած ապաստանեալ (Refugee) ըլլայ:
- Պէտք է աշխատելու իրաւունք ունենայ:

Աշխատանքի տեսողութիւն եւ վարձատրութիւն

- Վարժողական այս ծրագրի դիմումները կը սկսին Ապրիլ 25-ին: Ծրագիրը կը սկսի Յունիս 19-ին եւ կ'աւարտի Յունիս 28-ին:
- Ծրագրի տեսողութիւնն է 6 շաբաթ, շաբաթական 30 ժամ աշխատանքային ժամով եւ 11.25 տողար ժամական վարձատրութեամբ:

Ձեր դիմումագրերը ուղարկեցէ «Հորիզոն»-ի հասցէին մինչեւ Յունիս 8
3401 Olivar-Asselin, Montreal, Quebec, Canada H4J 1L5
Կամ ե-նամակով ուղարկել «Հորիզոն»-ի վարչական պատասխանատու
Սիլվա Էհրամճեանի հասցէին՝ sylvia@horizonweekly.ca

Ascenseur **Adams** Elevator
Services Inc.
PO Box 30, St-Laurent, Qc. H4L 4V4
RBQ# 1812-6474-22

www.adamselevator.ca

TEL: 514-745-4455 - FAX: 514-745-6613

**RENOVATION, REPAIRS, MAINTENANCE,
INSTALLATION OF ELEVATORS.**

Eddie, Pedro, Joyce Oughourlian

Նոր Աւարայրի՝ «Սարդարապատ»եան Գոյապայքարը 100-Ամեակի Սեմին

28 Մայիս 1918-2017՝ Հայաստանի Առաջին Անկախ պետականութեան հռչակման 99- ամեակ:

Արդար հպարտութեամբ է որ պիտի նշենք Անկախ Հայաստանի Առաջին Հանրապետութեան 99-ամեակը:

Մենք ժառանգորդներ ենք այն սերունդին, որ իր արեան՝ կեանքի գնով անկախութեան երազը տուաւ մեզ: Ժառանգորդներն ենք այն կտակին ու ոգիին, որ փոխանցեցին մեզի: Այդ ոգին սկսաւ Հայկով, Մեծն Արտաշէսէն մինչեւ Մեծն Տրդրան, մինչեւ Աւարայր՝ Վարդանանք:

Մեր նորագոյն պատմութեան մէջ հայութեան ապագան յստակեցնող համազգային յաղթանակի ինքնանկախ գոյութեան փառապանծ տօնի 99-ամեակն է, ազատագրական պայքարներու ամենանուիրակները, խորհրդանշող հայ ժողովրդի ազատութեան ու անկախութեան վեհ ու նուիրական գաղափարի իրականացման:

Ինչպէ՞ս սկսիլ՝ ներկայացնելու համար պատմութիւն մը, ամփոփ գիծերով, այս նեղ տողերուն մէջ: Այո՛, հայ ժողովրդի պատմական անցեալին քիչ չեն եղած այնպիսի պահեր, երբ վտանգուած է հայ ժողովրդի գոյութիւնը: Կարելի է խօսիլ մարդկային պատմութեան մէջ ամենէն անմարդկայինը՝ Արեւմտեան Հայաստանի հայութեան վրայ ծրագրուած եւ գործադրուած ցեղասպանութեան մասին, կամ հետագարձ ակնարկով մը կարելի է խօսիլ հայ ժողովրդի ազատատենչ ոգիի զարթոնքի օրերու մասին. Պանք Օթոմանի գրաւման, Խանասորի արշաւանքի, երկաթէ շերեփի, Սասունի եւ Ձէյթլիի ապստամբութիւններու, համիտեան ջարդերու մասին: Կարելի է խօսիլ մտաւորական դասին՝ Բաֆֆի, Նայպանտեանի, Չարեցի, Քրիստափորի, Սեւակի, Շիրազի, անոնց յեղափոխչունչ պատգամներու մասին: Կարելի է աւելի ետ երթալ, մինչեւ 14րդ դար՝ հայկական վերջին թագաւորութեան անկում, եւ տակաւին շատ աւելի ետ կարելի է երթալ, մինչեւ Տղմուտ գետի ափին Աւարայրի ճակատամարտի մասին խօսիլ: Մէկ խօսքով՝ կարելի է հասկանալ Մայիս 28ի իմաստը, եթէ չկրնանք գայն դիտել մեր պատմութեան անցեալի այլազան էջերուն ու երկար ժամանակաշրջանի խորքին վրայ:

Թոյլ տուէ՛ք սկսիլ շատ մօտ անցեալէն՝ Ապրիլեան Եղեռնի ցեղասպանութենէն: Վեց հարիւր տարիներու ստրկային վիճակէն ետք եւ ազգային իր ինքնութեան ու գոյութեան իսկ սպառնացող Մեծ Եղեռնի ցեղասպանութեան Գողգոթայէն երեք տարիներ ետք, Աստուածորդին ու աշխարհի Փրկչին հաւատալով հայ ժողովուրդը յարուստեան անուրախ հաւատքով ու տեսիլքով կերտեց Հայաստանի առաջին անկախ Հանրապետութիւնը:

Արիւնով, արցունքով ու մահուամբ լեցուն օրեր էին: Մեր ժողովուրդի մէկ կէտր իր միւս կէտին դարձած էր ցաւակից եւ յուզարկաւոր: Արեւմտահայութեան աղէտէն ճողոպրած բեկորները մեր ժողովուրդի Միջագետքի անապատներուն մէջ դժուար եւ տառապագին կեանք մը կ'ապրէին: Իսկ այդ բեկորներէն շատերը ապաստան գտած էին Արեւելահայաստանի մէջ, այս անգամ սովը, համաճարակն ու անորոշ ապագան շփոթեցուցած էին անոնց հոգիները: Պէտք էր ընտրել

մահը կամ ազատութիւնը, եւ պատիւ այդ սերունդին, որ քաջաբար գիտցաւ դժուար ճամբան ընտրել՝ մահով մտուան վրայ յաղթանակ տանելու, ազատութիւն եւ անմահութիւն կերտելու: Արտաւազը Մասիսի խորքէն դուրս եկած էր, Մհերը՝ իր քարայրէն, ու Վաչէներու, Վահաններու, Ղեւոնդ Երէցներու, Ռուբէններու եւ Դաւիթ Բէկերու ոգին, որ վեհ հոգին էր հայու, յարութիւն առած էր նոր օրերու հայ հերոսներու՝ Արամներու, Դրօսներու, Նժդեհներու եւ Գարեգիններու հոգիներուն մէջ, որոնք ապրիլեան Եղեռնի սեւ ու մութ ամպերէն յետոյ, պաճառ մայիսեան առաւօտ մը, երբ էջը մնացած էր ու ճար, «Խենթութեք»ը դառնալով՝ գտան հնար, եւ զանգերը ղօղանջեցին էջմիածնի եւ սրբազան քաջերը դուրս ելան՝ նետուեցան պայքարի դաշտ դարձեալ «Մահ իմացեալ անմահութիւն» կարգախօսով: Եւ Սարդարապատի, Բաշ-Ապարանի եւ Ղարաքիլիսայի ռազմաճակատներուն մէջ, տարեց թէ՛ մանուկ, երիտասարդ թէ՛ պատանի, կղերական թէ՛ աշխարհական, միասնաբար, «Ո՛չ» ըսին թշնամիին եւ կանգնեցուցին յառաջխաղացքը հայութիւնը իսպառ կործանել ուղող թշնամիին, եւ վասն հաւատոյ ու վասն Հայրենեաց, որպէս արի ու քաջ նոր Վարդանանց հերոսներ, հայ ժողովուրդին ապահովեցին ազատութիւնը ապրելու իր արդար իրաւունքը:

Այսպէս 1915ի 24 Ապրիլին յաջորդեց 28 Մայիս 1918ը: Այնպիսի պահու մը, երբ սպառնալիքի տակ էր վերապրող մեր ժողովուրդի գոյութիւնը, Արեւելահայաստանի մէջ, արիւնքամ մեր ժողովուրդի գաւազները միասնական ոգիով ու անխորտակելի բուռնցքով ստեղծեցին հայոց պատմութեան էջերուն մէջ նոր Աւարայր մը, որ կը կոչուի՝ «Սարդարապատ»:

Հայր յուսախաբուած էր իր բարեկամներէն եւ համոզուած՝ որ միայն իր սեփական ուժերով կրնայ պաշտպանել իր Հայրենիքը: Ահա այսպիսի հոգեբանութեամբ մըն է, որ հայ ժողովուրդը Մայիս 28ով ապացուցեց աշխարհին, թէ ինքը կեանքին նայող ու յաւերժութեան ճամբորդ է:

«Անմահ է այն ժողովուրդը, որ ապրելու մտադրութեամբ նահատակուած է դարերով, բայց մեռնելու մտադրութեամբ չէ ապրած թէկուզ մէկ օր»... այսպէս քանդակուած է Սարդարապատի պատին վրայ՝ որպէս պատգամ: Եթէ Ապրիլ 24ը մեր պահանջատիրութեան օրն է, Մայիս 28ը մեր ազատութեան տօնն է. տօնը՝ մարդկային արժանապատուութեան:

Այսօր դարձեալ Մայիս 28ի խորհուրդին դիմաց կը գտնուինք: Մայիս 28ը սովորական թուական մը չէ, այլ ոգիի մը, հաւատքի մը, տեսիլքի մը դրսևորումը, որ շախաղուած է մեր ժողովուրդի գոյապայքարին հետ:

Ազատութիւնը աստուածային պարգեւ է՝ մարդուն տրուած. ազատութիւն մը, որ իրաւունքն է մարդուն, իրաւունք մը, որ ոչ ոք իրաւունք չունի գայն խլելու: Մեր ողջ պատմութեան ընթացքին, յաճախ այդ ազատութիւնը խլուած է բռնի կերպով ու մեր ժողովուրդը ըմբոստացած է, երբեմն տառապած է, արիւն թափած է իր ազատութեան համար: Հայոց պատմութեան բոլոր ազատապայքարները, Աւարայրէն մինչեւ Սարդարապատ ինչո՞ւ համար

մղուեցան: Ու նոր ազատապայքարը Ղարաբաղի դարձեալ ինչ բանի համար մղուեցաւ, եթէ ոչ՝ մեր ազգի ինքնանկախ գոյութեան, ազատութեան համար:

Մայիս 28, 1918 թուականը եղաւ պայքարով շահուած վերածնունդի ու յաղթանակի թուական մը: Ազատութիւնը չի տրուիր, այլ՝ միայն ձեռք կը բերուի, եւ մանաւանդ՝ երբ բռնի կերպով խլուած է: Ու յանկարծ 1918 Մայիս 28ին արեան գնով, ազատութեան տենչով վերականգնուեցաւ անկախ Հայրենիքը ու Երեւանի սրտին վրայ ծածանեցաւ եռագոյն դրօշը՝ կարմիրը, կապոյտը եւ նարնջագոյնը: Մեր բանաստեղծներէն մէկը՝ Յովհաննէս Թումանեանը այսպէս կ'ըսէ նոյն թուականին. «Մեր սերունդը այն սերունդն է, որ դեռ երէկ ազատ Հայաստան կ'երագցէր: Ազատ Հայաստան կ'երագցէր ուսուսակալը, տաճկահայը, պարսկահայը եւ բոլոր հեռաւոր գաղութները: Ազատ Հայաստան կ'երագցէր հայ ժողովուրդի բոլոր խաւերը, առանց սեռի ու հասակի խտրութեան: Ի՞նչ կ'ըսես, որ էջը տար գրեթէ ամէն մէկ հայ, միայն թէ աչքով տեսնէր ազատ Հայաստան: Ու յանկարծ ... արդէն իրականութիւն է երէկուայ մեծ երազը, ազատ է Հայաստանը, ախարհի կողմէն ճանչցուած ինքրուրոյն Հանրապետութիւն է ան, իր եռագոյն դրօշակով կանգնած է միւս պետութիւններու շարքին»:

Սակայն, աւա՛ղ կարճատեւ կեանք ունեցաւ այդ անկախութիւնը եւ Հայաստանը խորհրդայնացաւ. խաւարը պատեց Հայաստան աշխարհի երկնակամարը, սակայն ազատ-անկախ Հայաստանի երազը չմարեցաւ երբեք մեր ողջ ժողովուրդի կեանքին մէջ:

Եօթնասուն երկար տարիներ հայրենի մեր ժողովուրդին շրթներուն վրայ չլսուեցաւ Մայիս 28ը, սակայն Մայիս 28ի ազատագրական պայքարի հաւատքն ու տեսիլքը մնաց իրենց հոգիին մէջ սարդարապատեան անլուրի դողանջով եւ յիշեցնող պատգամ:

Իսկ Սփիւռքի մէջ ջարդէն ու աքսորէն ազատուած հայութիւնը վերստին իր կեանքը կազմակերպեց ու նոր սերունդներ հասցուց Մայիս 28ի հաւատքով ու արդար տեսիլքով: Ազատութեան կանչն ու տենչը սփիւռքեան կեանքի կառոյցներուն մէջ լսուեցաւ միշտ, ու այդպէս իւրաքանչիւր հայ շնչեց, ստեղծագործեց ու պայքարեցաւ Ազատ-Անկախ ու ամբողջական Հայաստանի տեսլականով:

21 Սեպտեմբեր 1991 թուականով դարձեալ վերակերտուեցաւ Հայաստանի անկախութիւնը, ու Մայիս 28ի ոգին անգամ մը եւս շունչ առաւ եւ վերածնուեցաւ Հայրենի ու Սփիւռքի ամբողջական հայութեան կեանքին մէջ:

Արդար իրաւունքով ուրախացանք, հպարտացանք, ոգեւորուեցանք, երբ Մայիս 28ը իր անկախութեամբ ու դրօշով վերադարձաւ իր իրաւատիրոջ: Ու այսօր դարձեալ արդար հպարտանքով կարելի է ըսել՝ Հայաստանի Հանրապետութիւնը Մայիս 28ի անկախութեան նշումը կը կատարուի Երեւանի հրապարակին վրայ, այնտեղ՝ ուր Արամ Մանուկեանը քաջօրէն գոռաց՝ «Երեւանը պիտի չյանձնենք»:

Արդարեւ կարելի է ըմբռնել կարեւորութիւնը 21 Սեպտեմբեր 1991ի Հայաստանի վերանկախացման, առանց Մայիս 28ին:

Արամ Մանուկեանի հաւատքով ու

տեսիլքով ուժեղացած հայրենի մեր ժողովուրդը, իր նախագահով ու պետականութեամբ այսօր եւ վաղը նոյնը պէտք է ըսէ: Այսօր Հայաստանը, Ղարաբաղը եւ Սփիւռքը նոյնը պէտք է ըսեն: Այս պէտք է ըլլայ մեր համազգային վերանորոգ ուխտը:

Այսօր Հայաստանը, Արցախը, Զաւախքը լուրջ մարտահրաւէրներու եւ մտահոգութիւններու դիմաց կը գտնուին. պէտք է աւետարանական բացատրութեամբ՝ իմաստուն կոյսերու նման, արթուն ու վերանորոգ յանձնառութեամբ պատրաստ ըլլալ բոլոր մակարակներու վրայ: Բաւական չէ յիշել Մայիս 28ը, բաւական չէ միայն տօնախմբել Մայիս 28ը եւ հեռուէն նայիլ վերանկախացեալ Հայաստանին ու ազատագրուած Արցախին:

Մայիս 28ի 99-Ամեակը այսօր կուգայ յիշեցնելու ամբողջ հայութեան՝ մասնակից դառնալու հայրենաշինութեան գործին, դառնալու միասնական՝ համազգային ճիշդ վերակառուցելու համար հօր Հայրենիք, դառնալու պահանջատէր եւ տիրանալու մեր ժողովուրդի արգար իրաւունքներուն: Մայիս 28ի ոգին կը շարունակուի այսօր ու պիտի շարունակուի այնքան ժամանակ, երբ մեզմէ խլուած են մեր ամբողջական իրաւունքները:

Մայիս 28ի պատգամը այսօր աշխարհացրիւ հայութեան նոյնն է ու կը մնայ նոյնը.-

- Հայաստանի վերանկախացեալ Հանրապետութեան ամբապնդման ու ծաղկման մեր ամբողջական մասնակցութիւնը բերել:

- Մասնակցել Արցախի պետութեան առաւել հզօրացման ու տնտեսական բարելավման աշխատանքին եւ տէր կանգնել արեամբ շահուած հողերուն:

- Եւ վերջապէս մնալ պահանջատէր տէր եւ պաշտպանը մեր արգար իրաւունքներուն:

Այսօր, մենք պէտք է գոհանանք եղածով՝ որպէս ամբողջական հայութիւն: Մայիս 28ով մենք փոքրիկ Հայաստան մը կերտեցինք եւ դարձեալ կորսնցուցինք: Սեպտեմբեր 21ով դարձեալ վերատիրացանք նոյն փոքրիկ Հայաստանին, սակայն Մայիս 28ի ոգին կը շարունակուի ու պիտի շարունակուի. պիտի շարունակուի ազատագրական պայքարի ոգին, մինչեւ Ազատ-Անկախ, ամբողջական ու միացեալ Հայաստանի վերանկախացումը:

Բանաստեղծին բառերով՝ «Եւ օր մը ինչպէս Մայիսահուն Յանկարձ արեւ մը եռագոյն Բացաւ մեծ թեւ ու թառեցաւ Արարատի ուսին անբաւ, Նոյնպէս եւ օր մը դափնեմառ Նրաշարար, վահագնաբար՝ Միւսին վրայ Արարատի Պիտի ծագի, պիտի ծաղկի Դրօշն ազատ՝ հայութեան գոյն»:

Փառք Մայիս 28 կերտող հերոսներու յիշատակին:

Այս է խորհուրդը Մայիս 28ին:

Այս է ճանապարհը յաւերժագնաց հայութեան:

Այս է երազը մեր հերոսներուն՝ կերտել Ազատ, Անկախ, Ամբողջական ու Միացեալ Հայաստան:

ԲԱԲԳԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ Առաջնորդ Գանատայի Հայոց Թեմի

Տօճ՝ Հայաստանի Անկախութեան Մեր Առաջին Հանրապետութիւնը Մայիս 28, 1918

1917ի սկիզբը, դարձեալ Համաշխարհային Ա. պատերազմի տարիներուն, տեղի կ'ունենայ պատմական մեծ յեղաշրջում մը. Կարմիր Յեղափոխութիւն Ռուսիոյ մէջ, որուն հետեւանքները ճակատագրական անդրադարձ կ'ունենան հայ ժողովուրդին վրայ:

Ռուսաստանի ցարը գահընկեց կ'ըլլայ: Համայնավարական յեղափոխութիւնը կը յաղթահարէ եւ տէր կը դառնայ ընդարձակ կայսրութեան:

Նոր իշխանութիւնները կը հրահանգեն, որ ուսուցանող լքէ Կովկասը, որուն մէջ ներկայ Հայաստանը, Կարսն ու Արտասանը եւ քաղաքի դէպի Ռուսաստան:

Այդ պայմաններուն մէջ, Արեւելեան Հայաստանը կը մնայ անպաշտպան:

Թուրքիան պատեհ առիթ կը նկատէ գրաւելու ուսերու լքած հողերը, հոն եւս բնաջնջելու հայր եւ վերջնականապէս ազատելու Հայկական Հարցէն:

Ահա սուեալ ա՛յս պայմաններուն մէջ,

- Մէկ կողմէն Համաշխարհային Ա. պատերազմը,

- Միւս կողմէն Ռուսաստանի մէջ համայնավարական յեղափոխութիւնը, շարժառիթ եւ պատճառ կ'ըլլան, որ հայ ժողովուրդը դրուի իր պատմութեան ամենէն վտանգաւոր հարցականին առջեւ:

Թուրք բանակը կը շարժի դէպի Կովկաս, ուր առաջին հերթին կը ծրագրէ իրականացնել Արեւելահայութեան հաշտեցողութեան գործը:

Այդ վտանգին առջեւ, տարածքի հայ ղեկավարութիւնը ուսու բանակի մեկնումէն ետք, անյապաղ կը լծուի աշխատանքի, կազմակերպելու համար զօրագունդեր եւ ժողովուրդի ինքնապաշտպանութիւնը:

Թուրք բանակը մօտեցած՝ տեղի կ'ունենան սպասուած ճակատագրական բախումները, երեք ուղղութիւններու վրայ, երեք կէտերու մէջ.

- Սարգարապատ,
 - Բաշ Ապարան,
 - Ղարա Բիլիսա (ներկայիս Սպիտակ):
- Բախումներու անմիջականութիւնը կը ստեղծէ մեծ անձկութիւն եւ անսովոր աշխուժութիւն:
- Ամէն ոք կը ջանայ հաստատել յանուն Հայրենիքի զոհաբերութեան իր անկեղծ պատրաստակամութիւնը: Բոլորին համար ճակատամարտները սրբազան մարտի բնոյթ կը նկատուին:
- Երեք ճակատներու վրայ, կ'ըլլայ հետեւեալ դասաւորումը.
- Սարգարապատի ճակատամարտ. ղեկավար՝ Զօրավար Դանիէլ Բէգ Փիրումեան:
 - Բաշ Ապարանի ճակատամարտ. հրամանատար՝ Դրաստամատ Կանայեան (Դրօ):
 - Ղարաբիլիսայի ճակատամարտ. զօրավար՝ Թովմաս Նազարբէգեան:

Բոլոր ղեկավարները հայրենասիրական վերջին կոչ մը կ'ուղղեն բանակին եւ ժողովուրդին. կը յստակացնեն, որ մահու եւ կենաց վճարող բախումի մը առաջ կ'երթան: Ընդհանուր միջնորդող կը յիշեցնէ հինգերորդ դարու Վարդանանց հայրենական պատերազմը:

Ժողովուրդը գիտակից այդ բոլորին, սքանչելի միասնակամութեամբ, գերազանց խանդավառութեամբ եւ բարձր կողովով, հերոսաբար կը կռուի նախադրձակ թշնամիին դէմ:

Թրքական բանակը պարտուած՝ փախուստ կու տայ:

Հուսկ՝ կը կերտուի դժուարին յաղթանակը:

Տագնապալի այսպիսի պահերու մէջ՝ ճակատներու վրայ կռիւ ու պատերազմ, անդին՝ Թիֆլիսի մէջ, տեղի կ'ունենան քաղաքական անակնկալներ:

- Ռուս բանակի մեկնումէն ետք, Կովկասի ամբողջ տարածքը, որ կը կառավարուէր երեք ժողովուրդներու ՍէՅՄ կոչուած դաշնակցային կառավարութեան մը կողմէ, կը կազմալուծուի:

26 Մայիսին, վրացիները յանկարծ կը քաշուին ՍէՅՄէն եւ կը յայտարարեն Վրաստանի հանրապետութեան անկախութիւնը:

Ատրպէյճանցիները նոյնպէս կը լքեն ՍէՅՄը եւ կը յայտարարեն Ատրպէյճանի անկախութիւնը:

Հայոց Ազգային Խորհուրդը Թիֆլիսի մէջ, ստեղծուած կացութիւնը նկատի առած, եւ հաստատելէ ետք, որ ՍէՅՄը արդէն իսկ քայքայուած է, հայ քաղաքական բոլոր հատուածներուն եւ կազմակերպութեանց հաւանութիւնը առնելէ ետք, յանուն հայ ժողովուրդին

ինք եւս կ'որոշէ պաշտօնապէս յայտարարել Հայաստանի Հանրապետութեան Անկախութիւնը:

Աւետիս Ահարոնեան, Նիկոլ Աղբալեան եւ Յովհաննէս Քաջազնունի կը բանաձեւեն հետեւեալ յայտարարութիւնը, որ իբրեւ պատմական հռչակագիր, կը կարդացուի եւ կը հրատարակուի 1918ի Մայիսի 28ի օրը, կէսօրուան ժամը 12ին.

- Սիրելի ժողովուրդ,
«Անդրկովկասի քաղաքական ամբողջականութեան լուծումով եւ Վրաստանի եւ Ատրպէյճանի անկախութեան հռչակումով ստեղծուած նոր դրութեան հանդէպ Հայոց ազգային խորհուրդը իրեն յայտարարած է հայկական գաւառներու գերագոյն եւ միակ իշխանութիւնը: Որոշ ծանրակշիռ պատճառներով թողնելով մօտիկ օրերում կազմել հայոց կառավարութիւն՝ Ազգային Խորհուրդը ժամանակաւորապէս ստանձնում է կառավարական բոլոր ֆունկցիաները (գործունէութիւնները-նմբ.)՝ հայկական գաւառների քաղաքական եւ վարչական ղեկը վարելու համար»:

ԱՆԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Արիւնայի ճակատամարտներէն եւ հպարտալի յաղթանակներէն ետք, հայ ժողովուրդը կը դրուի ազգային իր մեծ երազի իրականութեան առջեւ.

ժողովուրդը մեծ նեղութիւններու մէջ է:

- Արեւմտեան Հայաստանի ցեղասպանութենէն ճողոպրած՝ շուրջ 300,000 գաղթականներ անօթի, հիւանդ, անգործ, անպատուարձ լեցուցած են երկիրը:
- Դժուար է նոյնիսկ ուտելիք գտնելը:
- Նիւթականի տագնապը՝ մեծ:
- Կը բացակային կառավարման գրեթէ բոլոր մարզերը:
- Չկայ բաւարար ոստիկանական ուժ՝ օրէնքի եւ ասպնոյութեան հսկողութիւն ասպնոյութիւն:
- Տագնապ՝ ե՛ւ ընկերային, ե՛ւ տնտեսական, ե՛ւ քաղաքական:
- Տեղացի թուրք-ատրպէյճանցի բնակիչներ կը կատարեն քաղաքային անկանոնութիւններ. կը խռովեն ընդհանուր անդրրուցիւնը:
- Չկայ կրթա-դարձական դրութիւն:
- Չկան առողջապահական, ընկերային, բարեսիրական բաւարար օգնութիւններ:

Քաղաքական քաղաքացիական կեանքը՝ պիտի սկսէր ոչինչէն:

Այս տիրուր պատկերին դէմ, անկախութեան դադափարը կը մնայ ժողովուրդին մեծագոյն յոյսը:

Հայ քաղաքական միտքը կը սկսի աշխոյժ եւ հարուածային աշխատանքներու, ժողովուրդի կեանքը վերակազմակերպելու եւ ստեղծելու բնականոն վիճակ ամէն մարզի մէջ:

Շուրջ երկու տարուան շրջանի մը մէջ, կը կատարուի զգալի բարեփոխութիւն, նորահաստատ հանրապետութեան կեանքի բոլոր մարզերուն մէջ:

Կը ստեղծուի խորհրդարան, օրինապահ ուժ, նախարարութիւններ, պաշտօնէութիւն՝ անհրաժեշտ ու անմիջական ծառայութիւնները մատուցելու համար ժողովուրդին:

Կաշխուժանայ քաղաքական կեանքը: Խորհրդարանը կը սկսի կանոնաւոր ժողովներ գումարել, կը մշակուին նոր օրէնքներ, կը կազմուին նոր կառավարութիւններ:

Երկրին մէջ դժուարութիւնները յաղթահարելու համար, իրարու կը յաջորդեն վեց կառավարական դահլիճներ:

Առաջին դահլիճը՝ վարչապետութեամբ Յովհաննէս Քաջազնունիի: Նախարարներ՝ Ալեքսանտր Խատիսեան, Արամ Մանուկեան, Խաչիկ Կարճիկեան, Զօրավար Յ. Հախվերդեան, Արտաշէս Բաբայեան:

Երկրորդ դահլիճը՝ դարձեալ վարչապետութեամբ Յովհ. Քաջազնունիի: Նախարարներ՝ Ս. Տիգրանեան, Արամ Մանուկեան, Զօրավար Յ. Հախվերդեան, Էնֆիւրեան, Ս. Յարութիւնեան, Մ. Աթաբէկեան, Լ. Ղուկեան, Խ. Կարճիկեան եւ Զօրավար Քր. Արարատեան, որ կը փոխարինէ Զօրավար Հախվերդեանը:

Երրորդ դահլիճը՝ վարչապետութեամբ Ալեքսանտր Խատիսեանի: Նախարարներ Ս. Մանասեան, Զօրավար Քր. Արարատեան, Յ. Չմշկեան, Մելիք Ղարաբէ-օգեան, Ս. Թորոսեան, Ք. Վերմեշեան եւ Գ. Զաղէթեան:

Չորրորդ դահլիճը՝ դարձեալ վարչապետութեամբ Ալեքսանտր Խատիսեանի: Նախարարներ՝ Ա. Գիւլիսան-դարեան, Ս. Արարատեան, Ա. Սահակեան, Նիկոլ Աղբալեան եւ Զօրավար Քր. Արարատեան:

Հինգերորդ դահլիճը, որ կը կոչուի նաեւ ՀՅԴ Բիւրօ Կառավարութիւն, վարչապետութեամբ՝ Համօ Օհաննեանի: Նախարարներ՝ Ռուբէն Տէր Մինասեան, Ա. Գիւլիսանդանեան, Արշակ Զամալեան, Սիմոն Վրացեան, Ս. Արարատեան եւ Գ. Ղազարեան:

Վեցերորդ եւ վերջին դահլիճը՝ վարչապետութեամբ Սիմոն Վրացեանի: Նախարարներ՝ Դրօ Կանայեան, Համբարձում Տէրաշեբեան, Արշակ Խոնդկարեան, Արշակ Յովհաննիսեան եւ Վահան Մինախորեան:

Հայաստանի Առաջին Անկախ Հանրապետութեան շրջանը վերջ կը գտնէ վեցերորդ դահլիճին օրով, անգամ մը եւս թրքական ներխուժումով, նաեւ՝ Համայնավար Ռուսաստանի կողմէ կազմակերպուած ներքին յեղափոխութիւններով եւ գիւնուրական ճնշումներով:

Հայաստանի կառավարութիւնը ակամայ իշխանութիւնը կը փոխանցէ համայնավար ղեկավարութեան՝ 1920 Դեկտեմբեր 2ին:

ԻՐԱԳՈՐԾՈՒՄՆԵՐ

Շուրջ երկու եւ կէս տարուան կարճատեւ Հայկական Առաջին Հանրապետութեան կեանքին մէջ յիշատակութեան արժանի են, ի միջի այլոց՝ հետեւեալ իրագործումները.-

- Ռուսերու մեկնումով, երկրին էջ ստեղծուած գրեթէ անիշխանական վիճակին վերջ տրուելէ ետք, վերահաստատում քաղաքացիական կարգ ու կանոնի:
- Հայրենիք կը դառնայ պաշտօնական լեզու, կառավարական եւ քաղաքացիական կեանքի բոլոր մարզերուն մէջ:
- Կը բացուին հարկերու հանրակրթարաններ, կը հաստատուին նոյնիսկ զիշերային ժողովրդային դասընթացներ՝ գիր-ընթերցում եւ լեզու ուսուցանելու:
- Մեծ թիւով տեղանուններ, որոնք դարբերու ընթացքին պարսկական կամ թրքական անուններ ստացած էին, կը հայացուին:
- 1920 թուի Յունուարին, կրթական նախարար Նիկոլ Աղբալեանի ջանքերով կը հիմնուի պետական համալսարան:
- Կը կազմակերպուին առողջապահական, բժշկական ծառայութիւնները:
- Կը վերակազմուի բանակը. հայրենիքին ծառայելու գիւնուրագրութեան դրութիւնը:
- Կը հաստատուի պետական Զինանշանը, որուն վրայի չորս մասերը կը խորհրդանշեն պատմական Հայաստանի վերջին չորս թագաւորութիւնները. Արտաշիսեան, Արշակունեան, Բագրատունեան եւ Ռուբինեան:
- Կը ճշդուի հայկական դրօշի Եռագոյնը. կարմիր, կապույտ եւ նարնջագոյն, իբրեւ հայկական պետականութեան խորհրդանիշ:

Գոյները կ'որոշուին կատարելէ ետք լուրջ ուսումնասիրութիւններ, որուն կը մասնակցին Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գէորգ Ե. Հայրապետը, գիտնականներ Յ. Մանանդեան, Ստեփան Մալխասեանց եւ Էջմիածնէն հայագէտներ:

- Բազմաթիւ երկիրներու մէջ կը բացուին հայկական դեսպանատուներ:
- 1919 Յունիսին, 80 պատգամաւորներով (երեսփոխան) կը կազմուի առաջին խորհրդարանը:
- Կը հիմնադրուին՝ թանգարան, գրադարաններ:
- Բազմաթիւ գրողներ արտասահմանէն, մանաւանդ Թիֆլիսէն եւ Պաքուէն կը հաստատուին Հայաստան: Կը ստեղծուի գրական, մտաւորական շինիչ միջնորդութիւնը: Պետութիւնը կը սկսի հոգալ գրողներու ստեղծագործութեանց հրատարակութեան ծախսերը:

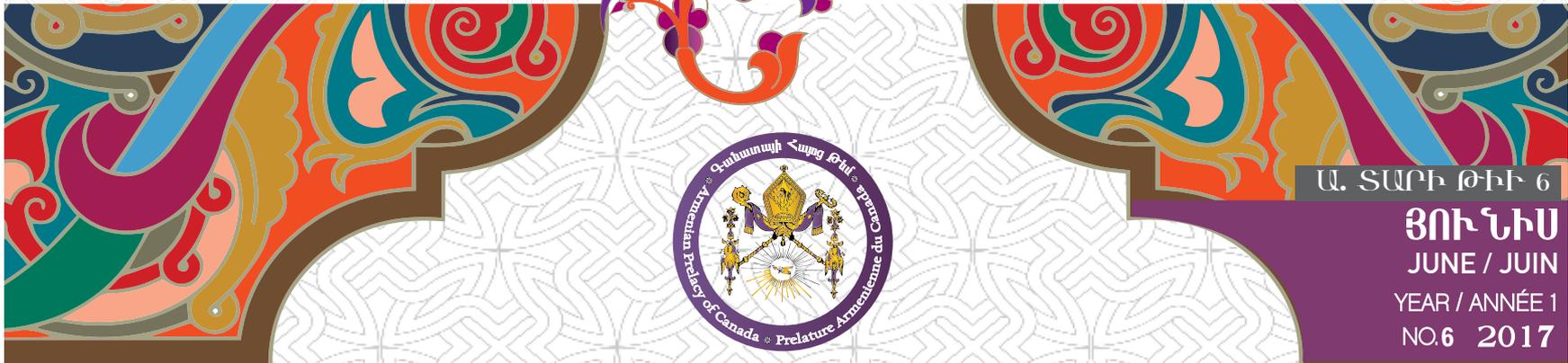
Անկախութեան իրականացումը ուրախութեամբ օժանդակելէ եւ անդրադառնալէ ետք այն բոլոր զոհողութիւններուն, որոնք կատարուած են մեր նախնիներուն կողմէ հայութեան մեծ երազը իրականացնելու համար, նորագոյն սերունդը պիտի մտածէ եւ որոշէ՝ գործնապէս ինչպէ՛ս ամրակայել վերանկախացած հայրենիքը եւ մանաւանդ՝ ինչպիսի՛ մասնակցութիւն բերել անոր յաղթական երթին:

ԿԱՐՕ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ՆՈՒՄՍԱՒՈՐԻՉ

ԿԵՂԵՑԻՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻԻ 6
ՅՈՒՆԻՍ
 JUNE / JUIN
 YEAR / ANNÉE 1
 NO.6 2017

ԱՌԱՋՆՈՐԴԻ ԽՕՍՔ ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՆ՝ ՄԵՐ ՓՐԿՈՒԹԵԱՆ ՏԱՊԱՆԸ

ԲԱԲԳԵՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ Առաջնորդ՝ Գանատայի Հայոց Թեմի

Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին Յունիս ամսուան մեջ տօնեց իր հաւատքի հօր՝ Լուսաւորչի տօնը, ինչպէս նաեւ անոր յաջորդող օրը՝ Ս. Էջմիածնի, այսինքն՝ Հայ Եկեղեցոյ հիմնադրութեան տօնը: Այս երկու տօները սերտօրէն կապուած են իրար, որոնց անջատաբար կարելի չէ հասկնալ:

Հայ Եկեղեցին տարուան ընթացքին երեք անգամ կ'ոգեկոչէ իր մեծ հովուապետի յիշատակը՝ «Մուտն ի վիրապ «Ելն ի վիրապէլ եւ «Գիւտ նշխարաց առիթներով: Յիշատակի այս երեք տօները Լուսաւորիչ հայրապետի կեանքի երեք հանգրուանը կը կազմեն:

Այս յիշատակումները տօներն են հայու երախտագիտութեան՝ հանդէպ այն մեծաքանակ հայու, որ այնքա՛ն իմաստութեամբ եւ զոհողութեամբ հրաշակերտեց մեր եկեղեցին, որուն հիմնադրութեան տօնն է Ս. Էջմիածնի տօնը:

Ս. Էջմիածնի տօնը երազի մը իրագործման յիշատակումն է. տառապանքներէն, չարչարանքներէն, Խոր Վիրապի արհաւիրքներէն չվախցող Լուսաւորիչ հայրապետի ոգիին եւ պայծառ երազի յաջողութեան կոթողն է ան:

Մեր Եկեղեցին տեսիլքի մը ծնունդն է, սակայն բաւական չէր տեսիլքը. աստուածային իմաստութիւնը պէտք է տնտեսէր անոր իր նպատակին առաջնորդելու: ...Եւ փառք Աստուծոյ, որ չպակսեցաւ այդ իմաստութիւնը մեր Եկեղեցոյ Լուսաւորչին եւ անոր յաջորդներուն, որոնք եղան մատենագիրներ, բանաստեղծներ, սուրբեր եւ «Կենաց Բանի քարոզողները: Եւ տակաւին բաւական չէ իմաստութիւնը. անոր պէտք է միանայ զոհողութիւնը, որպէսզի տեսիլքով իրականացուած եւ իմաստութեամբ առաջնորդուած տունը ժայ հաստատ ու կանգուն: Եւ հազար փառք, որ մեր եկեղեցիներուն չպակսեցաւ այդ զոհողութիւնը: Լուսաւորիչ հայրապետը անոր առաջին որբնադիրը, իր ամբողջ կեանքը ընծայաբերեց եւ մեր եկեղեցոյ հիմքերը անոր աճիւններուն վրայ բարձրացած է:

Հայաստանեայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին դարերով այդ զոհողութեան կեանքը ապրեցաւ, վկայ իր Բիրաւոր Նահատակներն ու սուրբերը, վկայ իր դարաւոր արիւնտ պատմութիւնը:

Այո՛, Հայ Եկեղեցին մեր ժողովուրդի սրբարանն է, մեր ՓՐԿՈՒԹԵԱՆ ՏԱՊԱՆԸ, մեր պատմութեան արիւնտ ալեկոծումներուն դիմաց: Երբեք չփոխէ նք անոր ուրիշ ոչ մէկ արժէքի հետ: Հայ Եկեղեցին այսօր առաւել եւս պէտք ունի իր գաւակներու սիրոյն եւ անվերապահ հաւատքին:

ԵԿԷՔ ՄԻՐԵՆՔ ԱՆՈՐ ԵՒ ԻՐՄՈՎ ՄՐԲՈՒԻՆՔ:

ՀՈԳԵԳԱԼՈՒՍՏ (Առաքեալներու Գործերը 2.13) ՄԻՇՏ ԱՂՕԹԵՆՔ

Յիսուսի համբարձումէն ետք, աշակերտները վերադարձան Երուսաղէմ, ինչպէս անոնց պատուիրած էր Ուսուցիչը: Եւ ահա օր մը, երբ Վերնատունը հաւաքուած կ'աղօթէին, ձայն մը լսուեցաւ, որ ուժեղ հովի սուլոցը կը յիշեցնէր: Նոյն պահուն երեւցան բոցեր, որոնք նման էին հրեղէն լեզուներու: Անոնք մէկ-մէկ իջան ներկաներէն իւրաքանչիւրին վրայ, եւ անոնք որոնք հաւաքուած էին Վերնատունը, երկնային շնորհքներ ստացան, Սուրբ Հոգիով լեցուեցան եւ սկսան տարբեր լեզուներով խօսիլ:

Այդ օրը կը նշուէր աստուածային Տասը Պատուիրանները ստանալու տօնը, եւ Երուսաղէմը լեցուն էր տարբեր ազգերու պատկանող հիւրերով: Կային պարթեւներ, մարեր, իլամացիներ, արաբներ:

Անոնք ուշադրութեամբ կ'ունկնդրէին տարբեր լեզուներով խօսող

առաքեալներուն եւ կը հասկնային անոնց, որովհետեւ առաքեալները կը խօսէին իրենց համար հասկնալի լեզուներով: Մարդիկ զարմացած իրարու կը հարցնէին.

- Չէ՞ որ ասոնք բոլորն ալ գալիլիացիներ են, ուրեմն ինչպէ՞ս կրնան մեր մայրենի լեզուով խօսիլ: Ինչպէ՞ս կրնան իրենց չգիտցած եւ չսորված լեզուներով Աստուծոյ ուղղուած այսպիսի գեղեցիկ փառաբանութիւններ կատարել: Առաքեալներուն տարբեր լեզուներով խօսիլը կը խորհրդանշէ, որ Աւետարանը պիտի քարոզուի աշխարհի բոլոր լեզուներով եւ բոլոր երկրներուն մէջ:

Հոգեզարուստը կը կոչուի նաեւ Պենտէկոստէ, որ կը նշանակէ 50 օր: Հոգեզարուստը միշտ կը տօնուի Սուրբ Զատիկէն 50 օր ետք:

Քու ժողովուրդդ փարատէ՛ ցաւերը եւ բժշկէ՛ հիւանդութիւնները, ո՛վ Տէր, մեր Աստուածը, եւ կատարեալ առողջութիւն շնորհէ բոլորին՝ քու ամենայաղթ խաչիդ նշանովը, որով մարդոց տկարութիւնները քու վրադ առիր եւ դատապարտեցիր կեանքի ու փրկութեան թշնամին: Դո՛ւն ես մեր կեանքն ու փրկութիւնը, բարեբա՛ր եւ բազումողորմ Աստուած. միայն դո՛ւն կրնաս մեր մեղքերը ներել եւ ցաւերն ու հիւանդութիւնները վանել մեզմէ, որովհետեւ քեզի ծանօթ են մեր կարիքները: Ո՛վ բարիքներու պարգեւիչ, իւրաքանչիւրին կարիքներուն համաձայն քու առատ ողորմութիւնդ պարգեւէ՛ արարածներուդ, որոնք միշտ կը փառաւորեն ու կ'օրհնաբանեն քեզ, ամենաստ լրբ Երրորդութիւն, այժմ եւ միշտ եւ յաիտեանս յաիտենից:

Մանն:

ՀՈԳԵԻՈՐ ՄՏՈՐՈՒՄՆԵՐ

ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ

Հրաշալի է կեանքը իր կարգ ու սարքով, հինը տեղի կու տայ նորին, խաւարը՝ լոյսին, մահը՝ կեանքին եւ այսպէս շարունակաբար: Մարդն ալ այս շրջային մաս կը կազմէ, ենթակայ է բնութեան օրէնքներուն, բնականոն կենսընթացին, ահա թէ ինչո՞ւ պէտք է կատարելապէս ընդունի այն ճշմարտութիւնը, թէ կեանքի մէջ ամէն ինչ փոփոխական է:

Եկեղեցին հինէն ի վեր բուն հաւատացողը եղած է, վերանորոգութեան: Սակայն ի՞նչ կը հասկնանք վերանորոգում ըսելով: Եկեղեցին իր կառուցային շինութեամբ, գեղեցկութեամբ, իր ծեսով, եկեղեցոյ մէջ գործածուած իր սպասներով կրնայ շատ գեղեցիկ եւ նոր ըլլալ, սակայն եկեղեցին այդ չէ, պարզապէս ինքնիր մէջ սահմանափակուած թանգարան մը չէ, այլ կեանք է, եկեղեցին հոգի է, եկեղեցին ծննդավայր է, անոր մկրտարանը հոգեւոր արգանդ է, ինչպէս կ'ըսէ Յիսուս Նիկոթեմոս հրեայ իշխանին. «Լա՛ւ գիտցիր, որ եթէ մէկը ջուրէն ու հոգիէն վերստին չծնի, չի կրնար մտնել երկնքի արքայութիւնը»:

Եկեղեցին Քրիստոսակեդրոն առաքելութիւն է, անոր նպատակը քրիստոնէայի հաւատացեալ ժողովուրդին հաւաքականութիւնը ապահովելն է, Պօղոս առաքեալ կորնթացիներուն գրած նամակին մէջ հետեւեալը կ'ըսէ. «Ով որ Տիրոջ միանայ՝ անոր հետ մէկ հոգի կ'ըլլայ»: Եկեղեցին մեզ կը հաւաքէ՝ վերանորոգելու ու հաղորդուելու Քրիստոսի մարմնով ու արիւնով, ըլլալու մէկ մարմին եւ մէկ հոգի, ուրեմն մենք մէկ ենք, ահա ուրիշ մարտահրաւեր մը: Անհատէն դէպի հաւաքականութիւն անցնելով՝ ինչպէ՞ս կրնանք այսօր եկեղեցին վերանորոգել իր հաւաքական համոյթով:

Եկեղեցին իր կիրակնօրեայ պատարագով մեծ դեր կը խաղայ ամէն Կիրակի հաւատացեալին տալու հոգեւոր հանգիստ, խաղաղութիւն եւ վերանորոգում: Պատարագը պարզապէս արանքութիւն կամ սովորութիւն չէ, պատարագը նոյնիսկ Յիսուս Քրիստոսի կողմէն պատուէր է, որովհետեւ կը հաղորդուինք անոր մարմնով ու արեամբ ու նոր մարդ կը դառնանք, եթէ ունինք այդ հաւատքը:

Վերջապէս եկեղեցին կը վերաշխուժանայ, կը վերածնի աղօթքի ընդմէջէն: Սուրբ Գրիգոր Տաթեւացի կ'ըսէ. «Աղօթքը հոգիի կենդանութեան նշան է, հետեւաբար աղօթքի մէջ պէտք է միշտ եռանդուն ըլլալ, իսկ երբ կը դադրինք աղօթելէ, կը նշանակէ մեր հոգին մեռած է»:

Նարեկ Արք. Պաշտեան

ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

ՍԻՐՈՅ ԿԱՄՈՒՐՋԸ

Ժամանակին երկու եղբայրներ իրարու կից ազարակներու մէջ կ'ապրէին: Օր մը, անոնք կռիւի բռնուեցան: Ասիկա առաջին լուրջ ճեղքն էր: Քառասուն տարի կողք-կողքի հողագործութիւն ընելէ ետք պզտիկ անհասկացողութիւն մը մեծ ռումբի վերածուելով պայթեցաւ եւ քէնութեան պատճառ դարձաւ:

Օրին մէկը եղբայրներէն մէկուն տունին դուռը զարնուեցաւ: Երբ բացաւ, տեսաւ ատաղձագործ մը գործիքներու տուփ մը ձեռքին: «Մի քանի օրուան աշխատանքի պէտք ունիմ, արդեօք մանր-մունր գործեր ունի՞ս, գորս կրնամ ընել»:

«Այո», ըսաւ երեք եղբայրը: «Քեզի համար գործ մը ունիմ: Տե՛ս սա առուակին տեսի ազարակը: Այդ իմ դրացիս կրտսեր եղբայրս է: Մարգագետին մը կար մեր միջեւ: Անցեալ շաբաթ ան դիտմամբ առուակ մը բացաւ՝ զիս նեղացնելու համար: Բայց ես աւելի լաւ բան մը պիտի ընեմ իրեն: Կը տեսն ս այդ տախտակներու դէզը: Կ'ուզեմ, որ ութը ոտք բարձրութեամբ ցանկապատ մը շինես, որպէսզի այլեւս պէտք չունենամ իր երեսը տեսնելու»:

Ատաղձագործը մտիկ ընելէ ետք ըսաւ. «Կարծեմ կը հասկնամ պարագան: Գամերը տուր եւ քեզի ընդունելի գործ մը պիտի ընեմ»: Մեծ եղբայրը պէտք եղած առարկաները յանձնեց, եւ ինք քաղաք գնաց: Վարպետ արհեստաւորը բոլոր օրը աշխատեցաւ, չափեց, սղոցեց եւ գամեց: Իրիկնամուտին երբ ազարակապանը վերադարձաւ, աչքերը լայն բացուեցան եւ կզակը ինկաւ: Ցանկապատ չկար, այլ կամուրջ մը, որ առուակին մէկ կողմէն միւսը կ'երկարէր, եւ դրացին՝ պզտիկ եղբայրը, դէպի իրեց կու գար թեւերը լայն բացած:

«Եզակի մարդ մըն էս, որ այս կամուրջը շինեցիր քեզի պատմածէս ետք», ըսաւ մարդը: Երկու եղբայրներ կամուրջին մէջտեղը միացան եւ իրարու ձեռք թօթուեցին: Երբ ետ դարձան տեսան ատաղձագործը, որ իր գործիքներու տուփը ուսը կ'առնէր:

«Հաճիս սպասէ եւ մի քանի օր եւս կեցիր», ըսաւ մեծ եղբայրը:

«Պիտի ուզէի կենալ,- ըսաւ վարպետը,- բայց շատ ուրիշ կամուրջներ ունիմ շինելու»:

Միքելինը, եթէ ունիս խոսովութիւններ, ատելութիւններ, նախանձներ, քննադատութիւններ եւ քէնութիւններ, քակէ ցանկապատը եւ սիրոյ կամուրջներ շինէ ներողամտութեան հոգիով, որ Հայր Աստուծմէ կու գայ,

Տէր Յիսուս կը սորվեցնէ մեզի եւ Սուրբ Հոգիին օգնութեամբ կրնանք գործադրել:

Երանա

ՍՈՒՐԲԵՐԸ ԵՒ ՄԵՆՔ

Աբրահամ Նահապետ

Աբրահամ իր ունեցած հաւատքով եւ այդ հաւատքէն եկած արդարութեամբ (Օն 15.6) մեծ եղաւ պատմութեան մէջ եւ դարձաւ հայրը հաւատքի: Աստուած Աբրահամի հետ կնքեց հրեայ ժողովուրդին մեծագոյն ուխտը՝ թլփատութիւնը, որ Աստուծոյ պատկանելու նշան մը եղաւ անոնց համար: Թլփատութեան խորհուրդը Քրիստոսով եղաւ մկրտութիւնը քրիստոնէայ հաւատացեալը Աստուծոյ ժողովուրդին շարքին կը միացնէ:

Հայր Աբրահամ ծնած է մօտաւորապէս Ք.Ա. 2000 թուականին, Եփրատ գետին մօտ գտնուող Ուր քաղաքին մէջ: Աբրահամ իր եղբորը՝ Նաքովրի հետ Խառան կը գաղթէ, ուրկէ Աստուած կը կանչէ զինք, երբ 75 տարեկան էր եւ կ'անցնի Քանան: Ան երկար ժամանակ կը շրջագայի Քանանի եւ Եգիպտոսի շրջանները եւ ի վերջոյ խոր ծերութեան մէջ, հաւանաբար 175 տարեկանին, իր հոգին կ'աւանդէ եւ կը թաղուի Քերթոն քաղաքին մէջ: Ըստ Աստուածաշունչի մասնագէտներուն Աբրահամ ծնած է Ն.Ք. 2166 թուականին եւ մեռած՝ Ն.Ք. 1991-ին:

Աբրահամի կեանքը կը յատկանշուի զանազան դաստիարակիչ դէպքերով: Հակառակ անոր որ իր կինը՝ Սառա, ամուլ էր եւ խոր ծերութեան հասած, սակայն երբ Աստուած խոստացաւ Աբրահամի, թէ զինք ազգերու հայր պիտի դարձնէ, Աբրահամ հաւատքով լսեց Աստուծոյ խոստումը եւ տարի մը ետք զուակ ունեցաւ իր Սառա կնոջմէն (Օն 18 եւ 21): Ինչպէս նաեւ երբ Աստուած հրահանգեց Աբրահամի գոհել իր միակ եւ ուխտի զուակը Իսահակը, Աբրահամ զԱստուած աւելի սիրեց եւ հնազանդեցաւ անոր, քան իր միակ եւ սիրելի զուակը (Օն 22): Այսպիսի բազմաթիւ քննութիւններէ անցնելէ ետք Աբրահամ իր հաւատքը արտայայտեց Աստուծոյ հանդէպ:

les fruits d'Esprit Saint Comment l'Esprit Saint agit-il ?

Fondamentalement, il anime en nous la foi, la charité et l'espérance. Le premier rôle de l'Esprit, c'est de nous conforter dans la foi, une foi vivante et savoureuse. Il nous libère du doute et de l'hésitation. Il nous donne d'être convaincu que Dieu agit dans notre vie et dans le monde.

L'amour ou la charité (en grec, agapè) est, selon Paul dans l'épître aux Galates, le fruit fondamental de l'Esprit. C'est pourquoi Paul parle de fruit au singulier, avant d'énumérer la manière dont cet amour se décline : "joie, paix, patience, bonté, bienveillance, foi, douceur, maîtrise de soi" (Galates 5,22-23).

On dit souvent que l'Esprit nous guide. En quel sens ?

D'abord parce que l'Esprit est notre éducateur. Il affine en nous le sentir spirituel. Il nous rend plus sensible à ce qui abîme notre relation avec Dieu : nos négligences, nos laisser-aller, tous ces "manques à gagner" dans l'amour.

Ensuite, l'Esprit nous apprend la louange. Il nous donne le goût de louer Dieu, en communauté, ou dans notre prière personnelle. Pourquoi ? Parce qu'il nous met en présence de Dieu qui est fidèle à sa propre générosité de manière surabondante. Notre réponse, c'est la louange : quelle joie pour nous que Dieu soit Dieu !

Et puis bien sûr, on peut demander à l'Esprit d'éclairer nos choix, nos décisions. Je pense par exemple, dans l'évangile, à l'épisode des noces de Cana. Marie présente sa demande car elle croit en Jésus. Jésus commence par refuser, puis on peut penser qu'il consulte son Père dans l'Esprit. Alors, il donne la surabondance et c'est la fête, la joie pour tous !

On peut aussi s'exercer à repérer l'action de l'Esprit chez les autres. Puisque nous croyons que l'Esprit est au travail dans les cœurs, chacun de nous peut et doit écouter l'Esprit à travers son frère. Nous voici témoins des merveilles de l'Esprit ! Cette expérience nous fait vraiment grandir dans l'amour fraternel. D'autant que l'Esprit est sans frontières : tout être humain est sollicité par l'Esprit, puisque créé à l'image de Dieu. Ce sont les chrétiens qui vont nommer sa présence. Mais nous n'avons pas le monopole de l'Esprit ! Parfois ce sont des "prophètes païens" qui nous réveillent".

Message du Prélat

L'Église arménienne Apostolique célèbre durant le mois de juin la fête de Saint Grégoire l'Illuminateur et le lendemain, nous avons célébré la Cathédrale de Sainte-Etchmiadzin, c'est-à-dire, la fête de l'établissement de l'église arménienne. Ces deux fêtes sont profondément liées ensemble, indissociables l'une de l'autre.

Au courant de l'année, l'Église arménienne célèbre la mémoire de son grand fondateur avec trois commémorations différentes : « l'entrée au Virap », « la délivrance du Virap » et « La découverte des reliques » qui représentent les étapes majeures de la vie de l'Illuminateur.

Ces commémorations sont l'expression de notre gratitude envers cet homme prodigieux, qui à travers sa sagesse et ses sacrifices, a divinement érigé notre église et la fête qui suit ces commémorations, célèbre l'établissement de la Cathédrale de Sainte-Etchmiadzin.

La fête de Sainte-Etchmiadzin est la commémoration de la réalisation d'un rêve étincelant. Elle représente l'esprit courageux de notre Illuminateur, qui a fait face à la souffrance, la torture, et les horreurs du Khor Virap.

Notre église est née d'une vision, mais cette vision ne serait jamais devenue réalité sans l'assistance d'une sagesse divine. Et grâce à Dieu et la sagesse qu'il a donné à l'Illuminateur de notre église et à ses successeurs, ils sont devenus des auteurs, des écrivains, des Saints et des apôtres, qui ont prédiqué « la parole de la vie ». Mais ce n'est pas seulement la sagesse qui a aidé Saint Grégoire à réaliser sa vision, mais aussi tous les sacrifices qu'il a fait pour accomplir cette mission, parce qu'une maison qui est fondée sur la sagesse et les sacrifices demeure stable et solide. Mille mercis que notre peuple a toujours sacrifiés pour nos églises. Saint Grégoire était le premier maçon de notre église, et les fondations de notre église ont été érigées sur ses cendres.

L'église arménienne Apostolique, à travers les siècles, a vécu les sacrifices de notre histoire souillée de sang et de ses Innombrables Martyrs et Saints.

Oui, face aux vagues houleuses souillées de sang de notre histoire, l'église arménienne est le sanctuaire de notre peuple, l'ARCHE DE NOTRE SALUT. Ne l'échangeons pas pour n'importe quelle autre valeur. Aujourd'hui l'église arménienne a besoin à nouveau de l'amour et de la foi inconditionnels de ses enfants.

VENONS ENSEMBLE POUR L'AIMER ET À TRAVERS LUI, SE PURIFIER.

Archevêque Papken Tcharian

Youth Jeunesse

Everybody believes in something. Believing is innate; it is born with us; we are wired to believe. Even the unbelieving atheists believe in their unbelief!

So, do you believe? Let me answer this for you: Yes.

The follow-up question defines your world view, your philosophy in life, and even your self-understanding and self-esteem. WHAT do you believe in? What you believe in becomes the centrepiece of your life, the road map to your destiny, and your life's purpose that motivates you to wake up each and every morning.

I know you believe in something. What is it that you believe in?

Give yourself a chance and read the story of Jesus, because what millions of believers have found in the story of Jesus is an extraordinary story of Love. You'll find two narratives in it, which according to many theologians and biblical scholars, summarize Jesus' story: the return of the prodigal son (Gospel of Luke 15:11-32), and the meeting of a religious teacher, called Nicodemus, with Jesus (Gospel of John 3:1-17). Both stories talk about God's unconditional love and forgiveness for us. Read these narratives and then ask yourself: Do I believe it? When I first read it, my response was a rhetoric question: Why not? ...and I believed it. Hope you will find the story of Jesus, the story of God's love for you, believable too.

Father Keghart Kosbakian

ՌԻՄԱԻՈՐԻՉ

ԿԵՂԵՑԻՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

ՀԱՅԵՑԻ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ի Խնդիր Հայ Դպրոցի Պահպանման

Գիտակից ոչ մեկ հայ կրնայ ուրանալ Հայ Դպրոցի անգուգական դերն ու կարևորությունը մեր ազգային կեանքին մեջ: Հայ Դպրոցը կոչուած է Մարդակերտութեան եւ Հայակերտութեան վսեմ գործին: Անոր նպատակն է հայ տղաքն ու աղջիկները կեանքի պատրաստել, անոնց նկարագիրը կերտել, անոնց բանական եւ հոգեկան աշխարհը ձեւակերպել:

Հայ Դպրոցին հիմնական առաքելութիւններէն մէկն ալ դաստիարակչական գործի արդիւնատրուժն է: Այս իմաստով, Հայ Դպրոցը կոչուած է մանուկն ու պատանին գիտակ դարձնելու մտաւոր եւ բարոյական զարգացման եւ առօրեայ կեանքի պայքարին պատրաստ ըլլալու կարեւորութեան:

Անտարակոյս, ընտիր նկարագրի կազմութիւն, պատասխանատուութեան զգացումի գիտակցութիւն ջամբել, տիպար քաղաքացիներ պատրաստել, գիտութիւն եւ ծանօթութիւն ուսուցանել կարեւոր տարրերն են ընտիր դաստիարակութեան:

Սակայն, ասոնց հետ եւ ասոնցմէ անբաժան, Հայ Դպրոցին կենսական նպատակներէն ու առաքելութիւններէն մէկն ալ հայեցի դաստիարակութիւնն է: Հայեցի դաստիարակութիւնը՝ հայ աշակերտին ջամբուած հայկականութիւնն է: Հայկականութիւն, որ ենթակային կը շնորհէ ժողովուրդի մը, իւրայատուկ հաւաքականութեան մը պատկանելու իրաւունքը, առանձնաշնորհը եւ պարտաւորութիւնը:

Հայ Դպրոցը հայ մանուկին «երկրորդ տուն»ն է: Հայակրթութեան ամէնէն ազդեցիկ միջոցներէն մին է անիկա, ուր կարելի է լաւագոյն հայեցի դաստիարակութիւնը ջամբել նորահաս հայ սերունդներուն:

ՎԵՐ. ԴՈՎՏ. ՎԱՀԱՆ Յ. ԹՈՒԹԻԿԵԱՆ

Ա) Գտէ՛ք, թէ հ'նչ բառ է որ յաճախ կրկնուած է ներքեւի աղիւսակին մէջ:

Բ) Առանձնացուցէ՛ք կրկնուած բառը, մնացած տառերով գտէ՛ք պահուած նախադասութիւնը:

ե	ր	կ	ի	ն	ք	ա	ս	տ	ո
ւ	ր	ա	ծ	ե	ր	կ	ի	ն	ք
ե	կ	կ	ե	ր	կ	ի	ն	ք	ը
ի	ր	ե	ի	ե	ն	ա	ե	ե	ե
մ	ե	կ	ր	ն	ր	ե	ր	ր	ր
ւ	կ	ը	ի	կ	ք	կ	կ	կ	կ
ս	ի	ր	ե	ն	ի	ք	ի	ի	ի
ե	ր	կ	ի	ն	ք	ն	ն	ն	ն
ո	ւ	ե	ր	կ	ի	ն	ք	ք	ք
ո	ր	ի	ե	ր	կ	ի	ն	ք	ն

Գաղտնի Տողն է՝ «Աստուած կը խնամէ եւ կը սիրէ բոլորին»

Հովանաւորութեամբ
Գերաշնորհ Տ. Բարդէն Արք. Չարեանի
Առաջնորդ Գանատայի Հայոց Թեմի

Կազմակերպութեամբ՝
Քրիստոնէական Դաստիարակութեան
Խորհուրդի

ՀԻՄՆԱՍՑԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ
Նրիտանաւորական Համախմբում

Uturn

16-էն 35 տարեկաններու

Մասնակցի՛ր եւ բարելաւէ՛

- Իր սխալն է
- Ինքը ըրաւ
- Իրենց յանձանքն է
- Ես չեմ

CAMP IAWAH, Քինկսթըրն, Օնթարիո
Յունիս 9-10-11, 2017

80\$ Մասնակցութեան սակ
(փոխադրութիւն, կեցութիւն եւ ճաշ)

Մեկնում փոխադրակարգերով՝ Ուրբաթ, Երեկոյեան ժամը 6:00-ին
Վերադարձ՝ Կիրակի, Երեկոյեան ժամը 9:00-ին

Արձանագրութիւն՝ Մայիս 29, 2017-էն առաջ, տեղական եկեղեցւոյ գրասենեակը կամ՝
Մոնթրէալ / Լաւալ 514 856-1200
Ռորոնթօ 647 838-0097
Քեմպրիձ 519 623-6372
Վանկուվըր 604 626-9627

Under the Auspices of
His Eminence Archbishop Papken Tcharian
Prelate of Canada

North America
Youth Gathering

Uturn

ages 16 through 35

GET INVOLVED & MAKE A DIFFERENCE

- HIS FAULT
- HER FAULT
- THEIR FAULT
- NOT ME

CAMP IAWAH, Kingston Ontario
June 9-10-11, 2017

80\$ Registration fee
(All included)

Buses leave on Friday 6PM
Returning on Sunday 9PM

Registration before May 29, 2017 at your local church offices or:

Montreal / Laval 514 856-1200 (Prelacy Office)
Toronto 647 838-0097
Cambridge 519 623-6372
Vancouver 604 626-9627

taste the difference

BEIRUTI

155 CONSUMERS ROAD, TORONTO, ON M2J 0A3
416 491-2227 | WWW.BEIRUTI.CA

ARMENIAN HERITAGE CRUISE®

JANUARY 20-28, 2018 - 8 NIGHT CRUISE!

▪ St. Kitts ▪ Antigua ▪ Puerto Rico ▪ Labadee

You must book with TravelGroup in order to attend our private Armenian parties!

SIBIL

HAROUT PAMBOUKJIAN

AKH'TAMAR DANCE ENSEMBLE

INSIDE CABIN	\$1044
PROMENADE INSIDE	\$1094
OCEAN VIEW	\$1234
DELUXE BALCONY	\$1524
SUPERIOR BALCONY	\$1574
SUITES available upon request	

3rd or 4th adult or child over 11 years old sharing same cabin \$730
Children 11 years old and younger \$430

ALL RATES* are per person, double occupancy

*Government tax of \$108.36 per person is additional. Prices include all port charges and ACAA Registration fee. Deposit of \$250 per person due upon booking. Cruise is fully refundable until June 1, 2017. Rates and Information subject to change at any time without notice.

Royal Caribbean
INTERNATIONAL

TRAVELGROUP
INTERNATIONAL

For Reservations Contact:
Local 561-447-0750 ▪ Toll Free 1-866-447-0750 Ext 108 or 102
125 SE Mizner Blvd., Suite 14, Boca Raton, FL 33432
AHC@travelgroupint.com
Call Arpi Ashkarian (Canada) (519) 748-2672

SOURP KEVORK
ARMENIAN CHURCH
OF LAVAL PRESENTS

Ս. ԳԷՈՐԳ Լ.Ա. ԵԿԵՂԵԾԻՆ
ԿԸ ՆԵՐԿԱՑԱՑՆԷ

Instagram: @Festivalarmenien
Facebook: @armfestlaval
Facebook: @festivalarmenien

Opening act
Hraqr Tarpinian
Comedy Night
Part Deux

FRIDAY, JUNE 23

Show Starts at 8pm - Happy Hour at 5pm - Tickets 30\$

SATURDAY, JUNE 24

Doors Open at 4pm - General Admission 20\$

SUNDAY, JUNE 25

Doors Open at 2pm - General Admission 10\$

ANTIC

PIERRE
CHAMMASSIAN

ARMENCHIK

KOKO
ASAYAN

JOELLE

With The Participation of
**ANI DANCE
ENSEMBLE**

♠♣♥♦ **FRIDAY NIGHT** ♠♣♥♦
POKER TOURNAMENT

Registration at 6pm

- BUY-IN \$120
- CASH PRIZES
- OPEN BAR
- OPEN BUFFET
- PRO DEALERS

Saturday Night Intermission:
DJ PAUL KEYS

Info & Friday Night Tickets

ADMIN: 450-688-6795
LENA APRAHAMIAN: 514-928-9910
2865 BOUL. SOUVENIR, LAVAL,
QUEBEC (OLD CAVALIA LOCATION)
WWW.FESTIVALARMENIENDELAVAL.COM

**FREE ADMISSION
UNDER AGE OF 12**
(SATURDAY & SUNDAY)

**FREE ACCESS BALLOON
RIDES**

THANK YOU TO ALL OUR SPONSORS

ANI

Ristorante

905.761.6484

1450 Clark Ave. West,
Thornhill ON L4J 7R5

LOOKING FOR FULL TIME CHEF TO GRILL

www.aniristorante.ca

Fine Dining
Catering
Party Room

**Manoir's
Gouin**
Résidence pour
aînés autonomes
et semi-autonomes

Residence
Certifiée

À partir de **995\$** (par semaine)
Tous les repas, collations et supervision
médicale inclus
1½ à 4½

Gicleurs automatiques
dans chaque appartement

Մենք հոս ուրախ ենք
Պոն. հրեկեան

Պատրաստ եմք և՛ ունենալ
և՛ շահագուստեան տոհմն Ներս:

Il n'y a pas d'âge pour être heureux!

12300 boul. Laurentien, Montréal H4K 2Z6
514.335.1881 • www.manoirgouin.com

Groupe Sutton - Performer Inc.
123 Place Frontenac
Pointe-Claire, QC H9R 4Z7

ALBERT ARKILANIAN
Courtier immobilier résidentiel
Residential Real Estate Broker

aarkilanian@sutton.com

Cell: 514.962.8822

Bur: 514.426.9595

Fax: 514.426.9596

ԱՐԱՄ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ԳԱՂԱՓԱՐԻ ՄԱՐՏԻԿԸ, ԱԶԳԱՅԻՆ ՂԵԿԱՎԱՐԸ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ԴԱԾՆԱԿՑԱԿԱՆ ԿԵՐՏԻՉԸ

29 յունուարը մահուան տարելիցն էր հայ ժողովուրդի մեծանուն զաւակներէն Արամի, որ հայոց հազարամեակներու պատմութեան մէջ անմահացաւ իբրեւ արդի ժամանակներու Հայաստանի անկախութեան կերտիչն ու հայոց պետականութեան հիմնադիրը:

Արամ իր պատանեկան տարիքէն նետուեցաւ հայ ժողովուրդի եւ Հայաստանի ազատագրութեան համար անխոնջ պայքարի ու անվիճելի կռուի դաշտ, ամբողջ կեանքը զոհաբերեց այդ նպատակին եւ հայոց լեռներու ամենի ու խրոխտ կարծրութեամբ եւ տոկունութեամբ թրծուած իր նկարագիրով, գաղափարապաշտութեամբ ու մարտունակութեամբ՝ ինքնուրոյն իր դրոշմը դրաւ հայոց նորագոյն պատմութեան արեւածագին վրայ:

Թէեւ միայն քառասուն տարի ապրելու ճակատագիր մը վիճակուեցաւ անզուգական Արամին, բայց սկսելով Շուշիէն, անցնելով Կարսէն ու Վանէն եւ վերջնականապէս հանգրուանելով Երեւան՝ հայ ազգային-ազատագրական շարժման գաղափարի մարտիկը, հայ ժողովուրդի մարտական վերածնունդին Ազգային դեկավարը եւ Հայաստանի Անկախութեան դաշնակցական կերտիչը հայոց սերունդներուն կտակեց յաւերժական ներշնչման արժանի վարք ու գործք Արութեան:

Արամի հերոսապատումին գաղափարակէտը եւ, միանգամայն, խոսացումը հանդիսացաւ ղեկավարներ 1917-ի անկիւնադարձային պահը: Պոլշեիկեան յեղաշրջման իբրեւ հետեւանք եւ Լենինի անփառունակ կոչով՝ աւելի քան հարիւր տարի մեր հողերուն վրայ իր տիրակալութիւնը հաստատած ռուսական զօրքը լքեց Հայաստանի սահմանները ու խուժանավարի դէպի Ռուսիա փութաց՝ ցեղասպան թրքական զօրքին դէմ անպաշտպան ձգելով հայութեան եւ Հայաստանի վերջին բեկորները: Աստեղային այդ պահուն էր, ահա՛, որ Երեւանի մէջ խցկուած շինական, այլեւ գաղթական հայութիւնը եւ հայ կամաւորական ջոկատները իրենց հայեացքը յառեցին Արամի ուղղութեամբ, «գրիկատոր» հռչակեցին ողն ու ծուծով ժողովրդավար եւ ընկերավարական Արամը եւ Հայաստանի ու հայութեան օրհասական վերջին կռիւին ղեկավարութիւնը վստահեցան Արամի անյողողգ կամքին եւ մարտունակութեան:

Եւ Արամ արժանաւորապէս ղեկավարեց աւելի քան հինգ ամիսներու վրայ երկարած հայ ժողովուրդի պատմական վերածնունդի այդ օրհասական կռիւները՝ սարդարապատեան յաղթանակներով պսակելով արդի Հայաստանի անկախութեան կերտումն ու հայոց ազգային պետականութեան հիմնադրութիւնը:

Արութեան իր անկորնչելի գափանեպակին արժանացած Արամն էր, որ յունուար 1919-ի այս օրը, Երեւանի իր անշուք բնակարանին մէջ, բժաւոր տիֆէ վարակուած ու մարմնապէս լրիւ հիւծած՝ իր բոցավառ աչքերը առյաւէտ փակեց: Արամի մահով նորանկախ Հայաստանի Հանրապետութիւնը յանկարծ գրկուեցաւ մեր ժողովուրդի ազգային-հասարակական ներքին միասնութիւնը պահպանող եւ մարտունակութիւնը կազմակերպող ու առաջնորդող անփոխարինելի գործիչէն: Գաղափարապաշտ եզակի գործիչ մը, որ նորանկախ մեր պետականութեան դարբինն ու ոգին ըլլալով հանդերձ, դաշնակցական իր նկարագիրով եւ ազգային-գաղափարական սկզբունքներով, սարդարապատեան հերոսամարտները կերտած «գրիկատոր»-ի իր լիազօրութիւնները վար դրաւ եւ վարչապետ Յ. Քաջազունիի գլխաւորած անդրանիկ կառավարութեան մէջ ստանձնեց ներքին

գործոց նախարարի պատասխանատուութիւնը:

93 տարիներ անցած են Արամի տարաբախտ վախճանէն ասդին, բայց անոր լուսաւոր կերպարը, գաղափարական շունչը եւ հայրենակերտ գործը կը շարունակեն ներշնչել ու դաստիարակել մեր սերունդները՝ հայոց ազգի, հայրենիքի եւ պետականութեան պաշտպանութեան ու ազատագրութեան համար գերագոյն զոհաբերութեան պատրաստ գտնուելու անվիճելի յանձնառութեան պատգամով ու վարակիչ օրինակով:

Ինչպէ՞ս կարելի է ներշնչման աղբիւր չունենալ հազիւ երիտասարդ տարիքը թեւակոխած Սերգէյ Յովհաննիսեանի լուսաւոր օրինակը, որ կրակի մկրտութիւնը դեռ նոր ստացած իբրեւ Արամ՝ հայ ժողովուրդի ազգային պայքարունակութեան պաշտամունքով, օրագրային իր գրառումներուն մէջ պիտի պատգամէր:

«Ես չէի կարողանում հասկանալ այն մեծ գաղտնիքը, այն մեծ ուժը, որ սովորական մարդկանց, շատ անգամ կրթութիւն չունեցողներին, գիւղացիներին ստիպում էր տարիներ շարունակ անտրտուն շահագործել այս տառապանքներին: Մտաւորականները համար ասում էին իտէլիան ու գաղափարականութիւնն է, իսկ միւսներին մնում էր ընդունել հայրենասիրութիւնը, որն ունէր եւ գաղտնի, անըմբռնելի ուժ՝ այդքան զոհաբերութիւններ վերցնող»:

Այդ մեծ գաղտնիքն ու անսակարկ հայրենասիրութեան հրաշագօր ուժը մարմնաւորուեցաւ եւ վարակիչ դարձաւ Արամով:

Արամ Մանուկեան իր անունին կապեց այնպիսի՝ մեծագործութիւն, որ իրաւամբ կը հանդիսանայ արդի ժամանակներու հայ ժողովուրդի ճակատը պայծառացնող լուսաւոր, յաւերժ ճառագայթող աստղերէն:

Բուն անունով Սերգէյ Յովհաննիսեան՝ Արամ դիւցազնական Զանգեզուրի զաւակ էր, ծնած էր 1879-ին, Ղափանի Զէյլի գիւղը: Աւարտած էր Շուշիի թեմականը, որ ժամանակի հայեցի դաստիարակութեան եւ յեղափոխական կազմաւորման հնոց էր: Ուսումը շարունակելու սիրտ չունեցաւ Արամ, որովհետեւ Երկրի կանչը պատանի տարիքէն արդէն գրաւած էր իր միտքն ու հոգին:

Թեմականի աշակերտութեան շրջանին Դաշնակցութեան անդամագրուած՝ Արամ 1901-ին ուղարկուեցաւ Պաքո՝ Անդրկովկասի նախարարի կեդրոնի հայ պանդուխտ բանուորներուն ազգային-յեղափոխական պատրաստութեան ու կազմակերպման գործին լծուելու առաքելութեամբ: Թէեւ Արամի սիրտը երկիր անցնելու գաղափարական հուրով կ'այրէր՝ հայ ազգային-ազատագրական կենդանի պայքարին իր մասնակցութիւնը բերելու մտասեւեուումով, բայց Պաքուի ՀՅԴ Կեդրոնական կոմիտէն նախընտրեց իր մօտ պահել գաղափարական խոր համոզումներու տէր եւ կազմակերպական մեծ շնորհներով օժտուած երիտասարդ Արամը, որպէսզի շարունակէ դէպի Երկիր ուխտաւորներու պատրաստութեան պատասխանատու գործը:

1903-ին Արամ յաջողեցաւ անցնել Կարս՝ հոնկէ երկիր մուտք գործելու առաջադրանքով: Բայց Կարսի Հնոցը ղեկավարող Դաշնակցութեան օրուան պատասխանատուները եւս նախընտրեցին իրենց մօտ պահել հայ երիտասարդութիւնը իր շուրջ համախմբելու եւ գործի լծելու բնածին տաղանդով առանձնացող գործիչը: Արամ տարի մը մնաց Կարս, բայց տարաւ այնքան գործ՝ սահմանը անցնողներու գաղափարական

ու մարտական պատրաստութեան եւ գէնքի փոխադրութեան գործի արդիւնաւոր կազմակերպման իմաստով, որ դաշնակցական իր գործունէութեան առաջին հանգրուանը պսակուեցաւ Կարսի Սերգէյի հռչակով:

1904-ին վերջապէս արտօնուեցաւ Արամին, որ սահմանը կտրէ դէպի Վան՝ հոնկէ Սասուն անցնելու համար: Բայց դարձեալ կեանքը տարբեր դասաւորում ստացաւ: Վանեցիք ամբողջ փարեցան արդէն Արամ անունով մկրտուած դաշնակցական գործիչին, որ այնուհետեւ մինչեւ 1916 թուականը, շատ կարճ ընդհատումով, ապրեցաւ ու գործեց Վասպուրական աշխարհի մէջ:

Վանի մէջ գործունէութեան այս երկարատեւ շրջանը Արամի կեանքին առանցքային բաժինը կազմեց՝ ազգային-քաղաքական գործիչի անոր մեծ վաստակին ամրակուելու պատուանդանը հանդիսանալով:

Ոչ միայն ՀՅԴ Դուրան-Վասպուրականի կազմակերպութեան մէջ, այլեւ ողջ Վասպուրականի հայութեան մէջ Արամ տարածեց Հայաստանն ու հայութիւնը ամէն բանէ վեր դաւանելու, համահայկական ու հասարակաց շահի պաշտպանութիւնը ամէն սկզբունքէ եւ օրէնքէ վեր դասելու գաղափարական ուսմունքը:

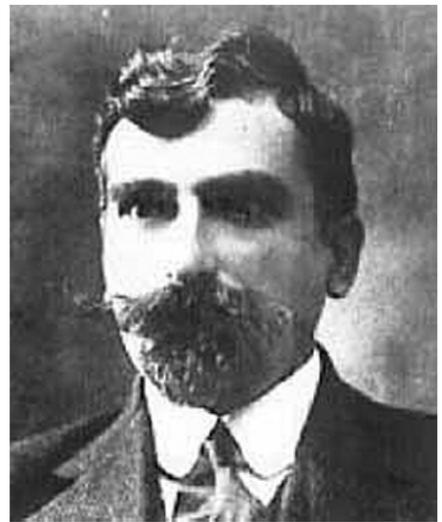
Օսմանեան կառավարութեան աչքին փուշը դարձած Արամը որքան ասեցին, այնքան ալ պատկառանքով յարգեցին Վան եկած ու գացած թուրք թէ քրտա իշխանաւոր պէկերն ու փաշաները: Այն աստիճան, որ նոյնինքն թշնամին Արամի մէջ տեսաւ իր մեծագոյն խոյսանը եւ «Փաշա» անուանեց զայն:

Պատահական չէր, հետեւաբար, որ պատմական վերիվայրումներով յղի այդ երկար ժամանակաշրջանին, Արամ դարձաւ Վասպուրականի հայութեան հաւաքական ուժն ու կամքը մարմնաւորող անվիճելի ղեկավարը: Ազգային-քաղաքական ինքնակազմակերպման եւ պետական տարողութեամբ ենթակառուցի ստեղծման առումով, Արամ բախտորոշ Գործ կատարեց Վանի մէջ: Արգասիքը եղաւ 1915-ի Վանի հերոսական ինքնապաշտպանութիւնը, որուն ոգին եւ հուժկու բռնուցքն էր Արամ: Իբրեւ այդպիսին՝ ռուսական զօրքին ու հայ կամաւորական գունդերու յաղթական մուտքէն ետք Արամ նշանակուեցաւ Վանի կառավարիչ՝ արժանանալով ոչ միայն վանեցիներու եւ ընդհանրապէս մեր ժողովուրդին վստահութեան, այլեւ՝ ռուսական զօրքերու հրամանատարութեան հիացմունքին ու վստահութեան:

Բայց յատկապէս Արամի երեւանեան գործունէութեան մէջ տեսանելի ու ճառագայթող է ազգային ու պատմական առումով անոր մեծագործութիւնը:

1917-ի ղեկտեմբերին իր Երեւան ժամանումէն մինչեւ 29 յունուար 1919-ի իր վախճանը, Արամ Մանուկեան բառին ամէնէն ամբողջական իմաստով Արարատեան դաշտի ողջ հայութեան մարտունակութեան խոսացեալ մարմնաւորումը դարձաւ: Որքի եւ ողբի, գաղթականութեան եւ յուսալքումի, արշաւող թուրքէն սարսափահար եւ դէպի Ռուսիա հայեացքը յառած ցանուցրիւ հայութեանէն, ամիսներու վրայ տարածուող իր տենդոտ աշխատանքով եւ բազմութիւններ գերելու եւ ի մի բերելու, համախմբելու եւ կազմակերպ ամբողջ վերածելու իր տաղանդով Արամ շունչ եւ մարմին տուաւ Հայաստանի անկախութեան նուաճումին, Սարդարապատի, Բաշ Ապարանի եւ Ղարաբիլիսիի յաղթական հերոսամարտերուն:

Դարձեալ պատահական չէր, որ հայոց նորագոյն պատմութեան օրհասա-

կան այդ պահուն Երեւանի հայութիւնը «գրիկատոր» կարգեց Արամը եւ անոր վստահեցաւ ազգային իր ճակատագիրին դարբնումը: Արամ արժանաւորապէս իրագործեց իր ուսերուն վրայ դրուած ծանրագոյն պատասխանատուութիւնը եւ դարձաւ հիմնադիրը Հայոց Պետականութեան վերականգնումին:

Արամի կեանքին ու գործունէութեան նուիրուած ծաւալուն իր մենագրութեան մէջ, անդրադառնալով Երեւանի Յատուկ կոմիտէի ղեկավարման շրջանին, Արշալոյս Աստուածատրեան կը վկայէ, թէ ինչպէ՞ս 5 յունուար 1918-ին, Սուրբ Մնուղի օրերուն, յանուն Ազգային խորհուրդին, Արամ ընդհանուր զօրակոչ յայտարարեց եւ մեր ժողովուրդը, Ամանորի եւ Ս. Մնուղի իր աւանդական սօճախմբութեանց վերջ տալով, յօժարակամ փութաց տէր կանգնելու ազգային իր պարտաւորութեանց: Այդ առիթով արձանագրուած է Արամի վարքագիծն ու մտածողութիւնը պարզող հետեւեալ յուշ-պատգամը.

«Այսպիսի պայմաններում, - ասաց նա, - մեր ժողովուրդը հրաշքներ կարող է գործել: Եստ անգամ առիթներ եմ ունեցել նկատելու, որ մեր գիւղացուն պարտաճանաչութեան զգացումը հարազատ է: Գիտակցութեան նշան է այդ: Ազգային խորհրդի մի կողմը բաւարար է, որ նա իր համար այդ ազգի օրին թողնի տուն ու տեղ եւ շտապի գէնքի տակ, երբ ստիպողական, հարկադրական ոչինչ չկայ: Մինչդեռ ռուս կառավարութեան զօրակոչը գլուխ էր գալիս ահ ու սարսափի ազդեցութեան տակ: Այսօր Օշականից ինձ մի այսպիսի դէպք պատմեցին: Երբ Ազգային խորհրդի կողմը հասնում է գիւղ, գիւնակոչի ենթակա իրաւասարդները պատրաստութիւններ են տեսնում Վաղարշապատ գալու՝ արձանագրուելու համար: Գիւղի ունեւորներից մէկը, որ ամբողջ պատերազմի ընթացքում իր որդուն զանազան միջոցներով ազատել էր գորակոչից, Ազգային խորհրդի կողմը կարգալով՝ կանչում է որդուն եւ ասում. «Բալայ, էլ Աստուած ինձ դաբուլ չի անի, որ պահուես: Պատրաստուելի եւ Աստուած հետդ, բարի ճանապարհ, ո՛չ ոքից յետ չմնաս:

«Ես մի բանից եմ վախենում, - շարունակեց Արամը, - վախենում եմ՝ մենք սեւերես դուրս գանք մեր ժողովուրդի առջեւ, չկարողանանք կազմակերպել գործը եւ կորցնենք նրա հաւատն ու վստահութիւնը»:

Այս աստիճան պարտքի եւ պատասխանատուութեան զգացումով սեփական ժողովուրդին պաշտող Արամը անտարակոյս պիտի յաջողէր իր առաքելութեան մէջ եւ այդպէս ալ եղաւ:

Հայ ժողովուրդը մէկ մարդու պէս ընդառաջեց Արամի պատմական կոչին, իսկ ինք՝ հայոց անզուգական ղեկավարը, արժանաւորապէս առաջնորդեց հայու-

Ոչ շատ հեռաւոր ապագային հայ ժողովուրդը հաւաքուած պիտի ըլլայ կրկին իր պատմական հողերուն վրայ ու լծուած իր նոր, միացեալ եւ վերջնական հայրենիքի կառուցման սրբազան գործին

Ստորեւ կը հրատարակենք 50 տարի առաջ տեղի ունեցած մայիսեան ժողովրդային փառատօնի պատգամախօս Հրաչ Տասնապետեանի արտասանած խօսքը՝ անոր այժմէականութեան եւ բովանդակած խորհուրդին ու պատգամին համար:

Թուականներ կան, որոնք կ'անջատուին ժողովուրդի մը պատմութեան յիշատակելի դէպքերու շարքէն, իրենց իմաստով ու բովանդակութեամբ՝ կը բարձրանան շատ վեր ընթացիկ յաջողութիւններու եւ խիզախանքներու մակարդակէն, իրենց արժէքով ու կարեւորութեամբ կը լեցնեն, կ'իմաստաւորեն այդ պատմութիւնը ամբողջ: Հայոց պատմութեան մէջ այդ բառացիկ թուականներէն է 28 մայիս 1918-ը:

Խորհրդանշելով միաժամանակ ե՛ւ մայիսեան համաժողովրդական դիւցազնամարտը, ե՛ւ արեան գնով ձեռք բերուած ազգային անկախութիւնն ու ինքնիշխան պետականութիւնը, մարմնաւորելով իր մէջ կրկնակ խորհուրդը հայ ժողովուրդի մնացորդացի փրկութեան եւ վերածնունդին, հայութեան տեւականացման եւ հայկական արժէքներու նոր ծաղկումին, պարփակելով քաղաքական բազմակողմանի եւ հիմնական իմաստներ՝ համաթուրանական ծաւալապաշտութեան կասեցման, Հայաստան անունին պաշտօնական ճանաչման, մեր ազգային Դատի նոր դիմագծութեան եւ մեր պատմական հայրենիքի գէթ մէկ մասին փաստացի հայացման տեսակէտէն մայիս 28-ը կը ներկայանայ որպէս անգերազանցելի կարեւորութեամբ օժտուած եւ հիմնական անկիւնադարձ կազմող թուական՝ հայոց բովանդակ պատմութեան մէջ:

Ապրիլեան Եղեռնի համազգային ոգեկոչման հանդիսութիւններէն անմիջապէս ետք, թրքական նախճիրներու յրանամեակի այս տարուան ընթացքին, մայիս 28-ի խորհուրդը առանձին շեշտ կը ստանայ: Մեր մտքի ու հոգիի աշխարհէն ներս ան կը գտնէ իր ամբողջական իմաստն ու վեհութիւնը՝ որպէս բազմաբովանդակ խորհրդանշիչ կեանքի ու յարատեւման՝ ոչնչացման ստոյգ վտանգէն ետք: Յաղթանակի պարտութեանէն ետք, ազատութեան՝ ստրկութեանէն ետք, արդար Վրէժի՝ ցեղասպանութեանէն ետք, հայութեան հաւաքական Կամքի եւ Իրաւունքներու պարտադրումի դարեր տեւած իրաւազրկումէն ետք, ազգային Ոգիի եւ Հաւատքի վերագարթումի՝ յուսալքութեանէն ետք, Հայ Մշակոյթի եւ Քաղաքակրթութեան վերածաղկումի՝ Եղեռնի մահացու հարուածէն ետք:

Դէպի արեւելք տարածուելու եւ Կեդրոնական Ասիոյ թուրանական ժողովուրդներուն հետ ձեռք-ձեռքի տալով ընդարձակ ու միատարր կայսրութիւն մը ստեղծելու իրենց ծրագրի յաջողութեան որպէս առաջին եւ ամենահիմնական քայլ (ծրագիր, որ ծանօթ է համաթուրանականութեան անունով), թուրք իթթիհատական ղեկավարները շնական պաղարկելութեամբ մը ձեռնարկեցին հայ ժողովուրդի ամբողջական բնաջնջման՝ օգտուելով համաշխարհային պատերազմին ընձեռած պատեհ առիթէն: Պարագայական բարբարոսութեան արտայայտութիւն մը չէր Մեծ եղեռնը: Ծանցցուելու համար որպէս վաւերական ոճրագործ՝ թուրք քաղաքակիրթ մարդկութեան տուած էր արդէն 1895-1896-ի ինչպէս նաեւ 1909-ի փաստերը: Ապրիլեան Եղեռնը իրագործումը կը կազմէր կանխամտածուած եւ իր բոլոր մանրամասնութիւններուն մէջ կանխապատրաստուած դաւի մը, որ կը միտէր հայութեան վերջնական ոչնչացման ճամբով Հայկական հարցի միանգամ ընդմիշտ վերացման, հարթելու համար ճանապարհը, ինչպէս ըսինք արդէն, համաթուրանական ընդարձակ եւ միատարր պետութեան մը ստեղծման:

Ու միեւնոյն այդ թուրքն էր, նոյն դարաւոր եւ արիւնարբու թշնամին, որ արեւմտահայութիւնը իր երկու երրորդով բնաջնջած, Արեւմտահայաստանը ամայացուցած ու քանդած, իր դիւախին ծրագրերներու սկզբնական մեծ յաջողութեամբ գրնով, իր անասնական կլափը բացած՝ 1918-ի մայիսեան օրերուն կանգնած էր Արեւելեան Հայաստանի դռներուն: Պատերազմը տակաւին կը շարունակուէր, բայց ռուսական զօրքը դատարկած էր արդէն ճակատը, համայնավար յեղափոխութեան «Դէպի տուն» պատգամին ընդառաջելով: Առանձին էր մնացած հայութիւնը՝ թուրք բանակներուն եւ Ազրպէյճանի թաթար հրոսակներուն միջեւ: Առանձին էր ան գրեթէ անկազմակերպ, կտրուած էր ան արտաքին աշխարհէն ու գրեթէ անօթի, Արարատեան աշխարհը լեցուած էր հարիւր հազարներու հասնող արեւմտահայ թշուառ ու անդէն գաղթականութեամբ: Ժամանակ էր այլեւս վերջնական հարուածը տալու, ընդմիշտ ջնջելու համար Հայաստան եւ հայ անունները:

Հրաչք մը միայն կրնար փրկել Արեւելահայաստանը՝ Արեւմտահայաստանի դժբախտ ճակատագրին ենթարկուելու անմիջական վտանգէն: Հրաչք մը միայն կրնար փրկել հայութիւնը՝ իր ամբողջական ու հաւանաբար վերջնական բնաջնջումէն: Հրա՛չք մը միայն կրնար դէպքերու դրութիւնը դասաւորել այնպէս, որ համամարդկային պատմութիւնը չկարենար արձանագրել իր տոմարներուն մէջ՝ «Հայոց պատմութիւնը վերջ կը գտնէ 1918-ին»:

Ու պատահեցաւ այդ հրաչքը Աշխարհին համար անըմբռնելի հրաչք մը թերեւս՝ որուն գաղտնիքը միայն հայ ժողովուրդը ունի: Կեանքին ու Լոյսին ձգտող այս ժողովուրդը. Կեանքին ու Լոյսին համար կուռիլ ու մեռնիլ գիտցող այս ժողովուրդը:

1918-ի մայիսեան հրաչքը հասարակաց ու անողորմ թշնամիին դիմաց հայ ժողովուրդի մէկ մարդուն ման ծառանալուն մէջ կը կայանայ. հայ ժողովուրդի միասնականութեան, ազգային գոյատեւման, հաւաքական կամքի միահամուռ արտայայտութեան մէջ է անոր գաղտնիքը: Գերագոյն վտանգի ամբողջական գիտակցութիւնն էր, որ մարտի դաշտ իջեցուց հայութիւնը՝ իր ամբողջութեան մէջ, որ օրհասական գուպարին մէջ նետեց բոլորը անխտիր՝ գիտուր ու քաղաքային, երիտասարդ ու ծերունի, կին ու երեխայ: Կեանքի ու մահուան օրհասական գուպար, որ սակայն դիւցազնական հերոսամարտի մը վերածուեցաւ՝ կասեցնելով թշնամի բանակներուն յառաջխաղացքը, եւ աւելին, պարտութեան ու փախուստի մատնելով գանոնք:

Թող թոյլ տրուի մեզի ըսել, որ մայիս 28-ի խորհուրդին ամենահիմնական նշանակութիւնը համաժողովուրդական այդ հերոսամարտին, գերագոյն այդ գոյամարտին մէջ է, որ կը կայանայ: Միւսները՝ Հայաստանի Հանրապետութեան ստեղծումը, անոր արտաքին ճանաչումն ու ներքին փաստացի հայացումը, Հայ դատի նոր դիմագծութեամբ վերածարծումը եւ արձանագրած յաջողութիւնները, հայ ժողովուրդի եւ քաղաքակրթութեան վերածաղկումը, բոլորն ալ անմիջական ու հեռաւոր արդիւնքներն են այդ գոյակուռի յաջող ելքին:

Ազատութեան գերագոյն տեսլականին ի խնդիր մղուած մարտնչումներու հոյակապ շարք մը, որ մեր ժողովուրդի պատմութիւնն իսկ է, տասնեակներով դարեր կը լեցնէ: Եւ ազատութեան ձգտումը այնքան միաձուլուած է հայ ժողովուրդի ենթագիտակցութեան հետ, որ մեր ազգային աննշանակութիւններու մէջ առաջին եւ ամենակարեւոր տեղը տուած ենք անկախութեան սիրոյն Հայկի մղած պայքարին: Հերոսական այդ դրուագներէն, այդ շքեղ ազատամարտերէն եւ ոչ մէկը սակայն, Վարդանանց պատերազմը մէկդի ձգելու պայմանաւ, հաւանաբար, իր տարականոն խիզախութեամբ եւ պատմական անշքափելի իմաստով մայիսեան այս փառապանծ հերոսամարտին կը հաւասարի: Ոչ մէկը ունեցած է ընթացիկ գիտնորական պատերազմէն դուրս եկող այսքան համաժողովրդային նկարագիր, եւ ոչ մէկը ազգովին ապրելու կամ ազգովին մեռնելու այսքան յստակօրէն պայմանաւորուած բնոյթ:

Հերոսամարտ, բառին ամենաիրաւ եւ բովանդակ իմաստով, մղուած տակաւին երէկ իր դարաւոր թշնամիին ձեռքով գրեթէ կիսովին բնաջնջուած այս ժողովուրդին կողմէ նոյն այդ դարաւոր թշնամիին դէմ, տասնապատիկ թիւ ունեցող, տասն անգամ աւելի զօրաւոր եւ տասնապատուած վայրագութեամբ մը գրնուած: Հերոսամարտ, սակայն, որ Սարգարապատի, Ղարաքիլիսէի եւ Բաշ Ապարանի դիւցազնադաշտերուն վրայ յաղթանակի պիտի վերածուէր՝ միջազգային պատմութեան տալով մինչ այդ նմանը չտեսնուած արիւթեան եւ խիզախութեան օրինակներ:

Հերոսամարտ, պատմաքաղաքական հիմնական եւ ամենախոր նշանակութեամբ, որ հայ ժողովուրդը որպէս պողպատեայ թուժք պիտի ծառայէր էնվերներու եւ Թալէաթներու որոճացած համաթուրանականութեան ծրագրին իրականացման առջեւ՝ փրկելով հայկական եւ արուեստին գոհարներէն մէկը ներկայացնող անոր մշակոյթը վերջնական փճացման անմիջական սպառնալիքէն, Առաջաւոր Ասիան ազատելով տակաւին դարեր շարունակ քաղաքակրթութեան առջեւ փակ դուռ մնալու տխուր հեռանկարէն: Այստեղ է ահա, որ կը կայանայ անժխտելիօրէն միջազգային նշանակութիւնը հայութեան գերագոյն գոյամարտին եւ հայոց յաղթանակին:

Կրնայ ըլլալ, որ Արեւելահայաստանի բնաջնջումով վերջնական ու ապահով կերպով տակաւին չկարենար հաստատուիլ Միացեալ Թուրանիան, բայց ապահովաբար, համաշխարհային պատերազմի վախճանին, Թուրան ու դաշնակից պետութիւնները պիտի գտնուէ-

ին բոլորովին տարբեր եւ իրենց համար ոչ նպաստաւոր կացութիւններու առջեւ: Յամենայն դէպս գէթ երկար ժամանակի համար այլ պիտի ըլլար Առաջաւոր Ասիոյ քաղաքական պատկերը: Իսկ բոլոր պարագաներուն՝ համամարդկային քաղաքակրթութիւնը ընդմիշտ գրկուած պիտի ըլլար հայութեան ոչ արհամարհելի օժանդակութեանէն: Հայութեան գոյապայքարի յաջող ելքին եւ հայ ժողովուրդի անընկճելի կենսունակութեան համար երախտադիտութիւն կը յայտնէ ժան Փիեռ Ալեքսի իր «Լ'արմէնի» գիրքին վերջաբանին մէջ «Որովհետեւ, - կ'ըսէ ան իրաւամբ,- եթէ հայ ազգը անհետացած ըլլար, կամ լուծուած՝ դրացի ազգերուն մէջ, քաղաքակրթութեան շէնքէն քար մը պիտի պակասէր... թերեւս նոյնիսկ՝ դմբէթ մը»:

Այս բոլորին մէջ կը կայանայ, ահա, անչափելի տարողութիւնը 1918-ի մայիսեան մեր գոյակուռին: Եւ այս բոլորէն մեկնելով է, որ կ'ըսենք անվարան, որ մայիս 28-ը հայոց պատմութեան ամենաշքեղ թուականներէն է, եթէ ոչ՝ ամենաշքեղը: Անիկա համամարդկային է իր մօտաւոր ու հեռաւոր քաղաքական եւ քաղաքակրթական արդիւնքներով, բայց ամէն բանէ առաջ ու մանաւանդ՝ համահայկական է իր պատմական բովանդակութեամբ, քանի կը խորհրդանշէ մեր ժողովուրդի միակամ եւ միահամուռ ծառայումը՝ իր ոչնչացման ձգտող ազգային թշնամիին դէմ:

Այսպէս է: Այսպէս ըսած ենք միշտ. այսպէս կ'ըսենք այսօր, եւ, պատմական միեւնոյն անժխտելի տուեալներուն վրայ հիմնուած, այս պիտի ըլլայ եւ մեր տեսակէտը՝ վաղը:

Այսպէս կ'ըսէինք երէկ, երբ մեր սեփական հայրենիքին մէջ տեքէններու եւ փրէքագներու ճամբով պատմութեան դասագրքերուն մէջ արգիլուած էր մայիսեան հերոսամարտերու յիշատակութիւնն անգամ, եւ երբ կապուածի անօրինակ դիւրութեամբ մը արտասահմանեան շատ մը հոսանքներ կ'ուզէին անգիտանալ մայիս 28-ի արժէքը, կամ՝ գայն նկատել իբրեւ գուռ դաշնակցական տօն:

Այսպէս կ'ըսենք այսօր, երբ փրէքագներու ազդեցութիւնը տկարացած է կամ բովանդակութիւնը փոխուած, եւ երբ խորհրդահայ հրատարակութիւններուն մէջ իսկ կը սկսին պանծացուիլ մայիս 28-ը կերտող ժողովուրդն ու անհատ հերոսները, հոգ չէ թէ տակաւին անոնց կուսակցական պատկանելիութեան բծախնդիր անտեսումով կամ նոյնիսկ չարափոխումով:

Կ'ըսէինք երէկ, թէ անսահման փառք է եւ անչափելի պատի՛ւ մեր կուսակցութեան համար՝ իրեն միայն վերագրուած տեսնել իրականացումը պատմական այն մեծ իրողութեան, զոր կազմեցին հայութեան Ֆրիդրիխ Կառլ Կրուզընցի անուան զինուորական քաղաքակրթութեան փրկութիւնն ու ազատագրումը, անոր դարերէ ի վեր փրկուածի ենթարկուած պետականութեան վերակերտումը: Ընդդէմ, որ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնն էր իրական ղեկավարը այդ օրերու մեր ազատագրական պայքարին, ու տարբեր չէր կրնար ըլլալ, քանի ան էր, որ մարմին եւ իմաստ տուած էր մեր յեղափոխական շարժումին՝ դարերու թմբիլէն զարթնեցնելով Վարդաններու եւ Մուշեղներու ազատատենչ ոգին: Ընդդէմ էր առաւելաբար դաշնակցականներ էին հայոց պատմութեան անմահներու շարքը շքեղօրէն հարստացնող մեր ազատագրութեան տիտանները, Ֆետայիներն ու կամաւորները, քաղաքական դէմքերն ու գիտնորական ղեկավարները, ու դաշնակցական էր Հայաստանի անկախութեան գլխաւոր դարբինն ու ոգին՝ անմահներու անմահը՝ Արամ Մանուկեան: Բայց ճիշդ է նաեւ, անժխտելիօրէն ճիշդ, որ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան կողքին, 1918-ի մայիսեան օրերուն ոտքի էր ամբողջ հայ ժողովուրդը, ինչպէս՝ անյաղթելի եւ անմահ կաղնի, որ իր բազմաթիւ ճիւղաւորումներով, իր դարաւոր բունով եւ ամենաերիտասարդ ոտքերով, որպէս մէկ մարմին ու մէկ հոգի, յաղթականօրէն ծառայաւ թրքական բարբարոս փոթորիկին դիմաց: Ոտքի էր, ամբողջ կուսակցական ու դաւանական խտրութեան, ամբողջական հայութիւնը: Այսպէս կ'ըսէինք երէկ եւ արդարութեան կերտումի սրբազան դափնեպսակը կը գետեղէինք ամբողջական հայութեան գլխուն, արգարացիօրէն ըսելով՝ «Չքոյր ի քոյոց քեզ մատուցանեմ»:

Անշեղ կերպով այսպէս կ'ըսենք նաեւ այսօր: Բայց, երբ պատմական դէպքերն ու դէմքերը կը խեղաթիւրուին, մեր իրաւունքն ու պարտականութիւնը կը նկատենք նենգափոխումները խարանել եւ պարկեշտութիւն պահանջել: Պարկեշտութիւնը բան մըն է սակայն, որ խոտոր կը համեմատի փրէքագներու գրութեան եւ ոգիին հետ: Ի՛նչ փոյթ, մեզի ծանօթ է, թէ ինչպէ՛ս կը մտածէ Հայաստանի ժողովուրդը՝ ինքը:

1918 մայիս 28-ին Հայոց Ազգային խորհուրդը

Հայաստանը կը յայտարարէր անկախ: Հինգուկէս դարերու գերութեանէն ետք, մեր ժողովուրդը, անսակարկ կերպով թափուած իր արեան գնով, վերստին ձեռք կը բերէր Կիրիկեան վերջին հարստութեան վերջին բերդին անկումէն ասդին իր կորսնցուցած սեփական հայրենիքն ու քաղաքական անկախութիւնը: Շարաթ մը ետք, յունիս 4-ին, Թուրքիան առաջինը կ'ըլլար այդ անկախութիւնը ճանչցող, Պաթումի հաշտութեան դաշնագիրով:

Անկախ Հայաստանի պետական կեանքը կը սկսէր ծայր աստիճան չփոթիլ եւ դժուարին կացութեան մէջ: «Փաստօրէն,- կը գրէ Ս. Վրացեան իր «Հայաստանի Հանրապետութիւն» գրքին մէջ,- հայերի ձեռքը մնացել էր մի փոքրիկ հողաշերտ՝ հազիւ 12,000 քառ. քմ աղքատ ու կիսակործան մի երկիր՝ կծկուած ցամաք լեռների մէջ, աշխարհի խուլ անկիւնում, ծանրաբեռնուած գաղթականներով ու որբերով, շրջապատուած ատամ կրճատացող թշնամիներով, անհաս, անգաղ, անօգնական: Սով ու հիւանդութիւն, աւար ու աւեր, լաց ու թշուառութիւն, կոտորածի սարսափ: Իսկ միւս կողմէ՝ էնվերի բանակը՝ համաթրքական երազներով տոգորուած, որ Հայաստանի մարմնի վրայով ձգտում էր դէպի Ապշերոն ու Թուրքեստան»:

Այս պայմաններուն մէջ էր ահա, որ փոքրիկ Հայաստանը սկսաւ իր սեփական պետական կեանքը: Ներքին թէ արտաքին ամէն կարգի դժուարութիւնները չկրցան սակայն արգելք հանդիսանալ, որ մէկ-երկու տարուան ընթացքին կազմակերպուի վարչական մեքենան, հաստատուին դիւանագիտական յարաբերութիւններ, բացուին կարեւոր թիւով դպրոցներ, հիմնուի պետական համալսարան, թշուառութեան եւ համաճարակներու դէմ տարուի դրական աշխատանք, հաստատուին որբանոցներ, հայկական բանակը կազմակերպուի եւ գինուի, եւ երկրի տնտեսական ընդհանուր վիճակը զգալապէս բարելաւուի: Ինչ որ կատարուեցաւ այդ երկու տարիներուն ընթացքին, նկատի առնելով անշուշտ վերոյիշեալ պայմանները, տիտանեան գործ էր, որ պատիւ միայն կրնայ բերել որեւէ քաղաքակրթուած եւ պետական լայն փորձառութիւն ունեցող ժողովուրդի:

Անկախ Հանրապետութեան հաստատման երկրորդ տարին իսկ տեղի ունեցան երկու շատ կարեւոր իրադարձութիւններ: Առաջինը՝ Կարսի շրջանի վերագրաւումն էր հայկական ուժերուն կողմէ, 1919 ապրիլ-մայիս ամիսներուն, վերագրաւում, որ տեղ գտած էր դաշնակից պետութիւններու եւ Թուրքիոյ միջեւ համաշխարհային պատերազմի վախճանին ստորագրուած Մուտրոսի դաշնագրին տրամադրութիւններուն մէջ: Երկրորդը նոյն օրերուն Երեւանի մէջ գումարուած Արեւմտահայոց համագումարն էր, որ քաղաքական կամքը ձեւակերպեց «Միացեալ եւ Անկախ Հայաստան»-ի յայտարարութեամբ: Երրորդը, վերջապէս, Հԅ դաշնակցութեան 9-րդ Ընդհանուր ժողովն էր, գումարուած՝ Երեւանի մէջ, 1919 սեպտեմբերին: Անկախ Հայաստանի մէջ գումարուած այդ առաջին Ընդհանուր ժողովը լիովին յարեցաւ Միացեալ եւ Անկախ Հայաստանի բանաձեւին, որ այնուհետեւ դարձաւ եւ պետականօրն իրագործելի քաղաքականութիւն:

Միացեալ եւ Անկախ Հայաստանի ծրագիրը տրամաբանական յանգումը կը կազմէր Հայկական հարցի հոլովոյթին՝ ընդհանրապէս, եւ այդ հարցին նկատմամբ Հԅ դաշնակցութեան կեցուածքին ու գործունէութեան մասնաւորաբար: Մինչեւ օսմանեան սահմանադրութիւնը, մեր կուսակցութիւնը ջատագովն ու հետապնդողը եղած էր բարենորոգումներու ծրագրին գործադրութեան: Հայկական հարցի աստիճանական լուծման նկատմամբ իր իրատես մօտեցումով, Դաշնակցութիւնը երբեք չէր դրած նախապատերազմեան քաղաքական պայմաններուն մէջ փաստօրէն անիրագործելի ազգային անկախութեան պահանջներ: Հետագային, սահմանադրական Թուրքիոյ մէջ մեր հիմնական պահանջները կեդրոնացած էին արեւելեան հայկական նահանգներու ներքին ինքնավարութեան շուրջ, ինքնավարութեան մը, որ հոգ չէ թէ մասնակի կերպով, իրագործուելու վրայ էր արդէն պատերազմի վաղորդային: Միացեալ եւ Անկախ Հայաստանի ծրագիրը, 1919-ի պայմաններուն մէջ, քաղաքական ամենատրամաբանական բանաձեւումն էր. ան կը կազմէր, ինչպէս ըսինք արդէն, վերջնական ու բնական հանգրուանը՝ մեր ազգային հարցի հոլովոյթին:

Ու տարբեր չէին կրնար ըլլալ տրամադրութիւնները, ծրագիրն ու բանաձեւումը, քանի, առաջին անգամը ըլլալով, հայ ժողովուրդը ինք կոչուած էր ճշդելու իր ազգային-քաղաքական ապագան, արտայայտելու իր սեփական իտէպիները, եւ գանոնք յանձնելու իր սեփական կառավարութեան նկատողութեան՝ առ ի գործադրութիւն: Տարբեր չէին կրնար ըլլալ անոնք՝ քանի, առաջին անգամը ըլլալով, հայ ժողովուրդն ու անկախ Հայաստանի կառավարութիւնը իրենք կը ներկայանային որպէս իրաւատէրը իրենց արդար իրաւունքներուն ու պահանջներուն: Հայկական հարցը, երկարատեւ վերլուարումներէ ետք, կը վերածուէր վերջապէս հայ ազգ. Դատի:

Տարի մը ետք՝ 1920 օգոստոսին, Հայաստանի կառավարութիւնը ինքզինք կը պարտադրէր միջազգային դիւանագիտութեան, դաշնակիցներու կողքին ստորագրելով Սեւրի պատմական դաշնագիրը: Դաշնագիր՝ որու տրամադրութեանց հիման վրայ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Ուիլսոնը կը գծէր Հայաստանի եւ Թուրքիոյ սահմանագիծը: Հայաստանը, տը փութ, բայց միջազգային ճանաչումով, կ'ընդարձակուէր ընդգրկելու համար պատմական Մեծ Հայքի հողամասերուն կարեւորագոյն մասը՝ Սեւ ծովու վրայ լայն բացուածքով:

Սեւրի դաշնագրի ստորագրումը դիւանագիտական մեծագոյն յաջողութիւնը կը կազմէ անկասկած Հայաստանի անկախ Հանրապետութեան: Հայաստանը, բոլորին կողմէ պաշտօնապէս ճանչցուած ինքնիշխան պետութիւն, իր սեփական ճիգերով առաջ կը տանէր իր քաղաքային Դատը՝ միջազգային անդրանիկ դաշնագրին իսկ ապահովելով նկատառելի յաջողութիւն:

Քաղաքագետները պիտի ըսեն հաւանաբար, որ իրաւապէս ի գործ չդարձան Սեւրի տրամադրութիւնները, քանի, հետագայ պայմաններու բերումով, դաշնագիրը չվաւերացուեցաւ շահագրգռուած պետութիւններէն՝ ո՛չ Հայաստանի եւ ո՛չ Թուրքիոյ խորհրդարաններուն կողմէ: Բանդէտ մարդիկ պիտի ըսնեն զանազան առարկութիւններ՝ 45 տարուան յետագարձ հայեացքով մը քննութեան եւ քննադատութեան ենթարկելով իրատեսութիւնը կամ երազատեսութիւնը Հայաստանի այդ օրերու վարիչներուն: Կարելի է շատ բաներ ըսել, եւ կարելի չէ սահման դնել մարդկային մտքի մարզանքներուն: Մէկ բան սակայն կարելի չէ ուրանալ. այն, որ մինչեւ այսօր, ու հաւանաբար տակաւին երկար ժամանակ, երբ ոեւէ հայ, ըլլայ ան Հայաստանի մէջ թէ Հայաստանէն դուրս, ըլլայ ան կողմնակից Հայաստանի Հանրապետութեան վարիչներուն թէ հակառակորդ անոնց քաղաքական ուղղութեան, մտաբերէ հայ ազգային Դատի լուծման վերջնական հանգրուանը, ուզէ թէ չուզէ, խոստովանի կամ ոչ, իր մտքի հորիզոնին վրայ Սեւր-Ուիլսոնեան սահմաններն են, որ կը գծագրուին: Ուստի, երբ կը խօսուի Սեւրի մասին, ու ոմանք կը փորձեն ցոյց տալ անոր այս կամ այն թիրուծիւնը կամ անպատեհութիւնը, պարկեշտութիւնը կը պահանջէ պատասխանել նաեւ հետեւեալ հարցումին. այսպէս կամ այնպէս, ունեցանք Սեւրը եւ միջազգային դաշնագրով մը նուիրագործուեցան Հայաստանի՝ Ուիլսոնեան կոչուած սահմանները. իսկ ի՞նչ պիտի ընէինք այսօր եւ պատմաքաղաքական ի՞նչ հիմք պիտի ունենայինք հողային որեւէ պահանջ ներկայացնելու, եթէ Սեւրը չըլլար:

Այլ մէկ հիմնական գործ, որ կատարուեցաւ հանրապետութեան երկու-երկուքուկէս տարիներուն ընթացքին, անկախ Հայաստանի հողամասին աստիճանական հայացումն էր: Բազմաթիւ գաւառներ՝ Կարս, Սուրմալու, Շարուր-Նախիջևան, Զանգիբասար, Վեդի եւ այլն լեցուած էին թուրք ու թաթար բնակչութեամբ, որոնք հանրապետութեան ներքին անդրբնութիւնը կը խանգարէին՝ դաւելով պետութեան դէմ եւ ամէնօրեայ յարձակումներ գործելով հայ գիւղացիութեան վրայ:

Հայկական բանակը պարտաւորուեցաւ պատժական բազմաթիւ արշաւանքներ կազմակերպելու՝ այդ շրջաններէն վանելու համար անապահովութիւն յառաջացնող տարրերը: Արեւմտահայ գիւնեակ ուժերը, սասունցիները մասնաւորաբար, իրենց գործօն մասնակցութիւնը բերին բանակին: Պարպուած շրջանները բնակչության առաւելաբար՝ արեւմտահայ գաղթականութեամբ: Այսպէս էր, որ երբ պայմաններու բերումով անկախ Հայաստանի կառավարութիւնը ստիպուած եղաւ իշխանութիւնը յանձնելու պոլշեւիկներուն, անոնց ընծայաբերեց 87 առ հարիւր գտուութեամբ Հայաստան մը, փոխանակ այն կէս առ կէս հայ-թուրք երկրին, զոր ստանձնած էր 1918-ի մայիսեան օրերուն: Պատմութիւնը իր կորսուած հաւասարակշռութիւնը կը վերագտնէր, անբաւարար՝ անկասկած, այլ՝ նկատառելի չափով մը:

Անկախ Հայաստանը հազիւ պիտի սկսէր շուրջ քաշել ու վայելել բարիքները երկու տարուան իր ներքին թէ արտաքին անդուլ աշխատանքին, երբ Հայաստանի անկախութեան թշնամի գոյգ գոնակալութիւններու նոր մէկ գիւնակցութիւնը եկաւ վերստին հուրի ու սուրի մատնելու իր սկզբնական, բայց գեղեցիկ ու ապահով վերելքը ապրող մեր հայրենիքը:

1920 մայիսին Համայնավարական խլրտումները սկսեցին իր արդէն Հայաստանի գանազան շրջաններուն մէջ: Անոնք հազիւ էին զսպուած, երբ Կարսի կողմէն քեմալական շրջագործութիւնը ապրած Թուրքիոյ բանակները յարձակոււմ գործեցին: Ստիպուած ըլլալով ներքին ճակատի վրայ պայքարել թուրք-թաթարական ներքին դաւերուն, պոլշեւիկեան շարժումներուն եւ արտաքին ճակատի վրայ՝ Քարապետքիւրի կանոնաւոր բանակներուն դէմ, հայկական զօրքը նահանջեց մինչեւ Ալեքսանդրապոլ: Այս պայմաններուն մէջ էր ահա, որ անկախ Հայաստանի վերջին կառավարութիւնը ստիպուած եղաւ իշխանութիւնը գիջիլ համայնավար Յեղկոմին, 1920 դեկտեմբեր 2-ին: Կարմիր բանակը Հայաստանի դռներուն էր արդէն:

Անկէ ետք տեղի ունեցած իրադարձութիւնները դուրս կը մնան մայիս 28-ի խորհուրդի անմիջական շրջափակէն: Թէ ինչպէ՛ս, հակառակ իրենց նախապէս տուած հաւաստիքներուն, համայնավար Հայաստանի վարիչները թուրքերուն գիջեցան գրաւուած հողամասերը՝ վերջնական կերպով, թէ ինչպէ՛ս, չգոհանալով այս բոլորով, անոնք ընդառաջեցին թրքական յաւելեալ պահանջներու եւ Ազրպէյճանին գիջեցան Նախիջևանի ամբողջ շրջանը ու ոչ մէկ դրական քայլ կրցան առնել՝ փոխարէնը գէթ հայաբնակ Ղարաբաղը կցելու համար Հայաստանին, թէ ինչպէ՛ս վարուեցան անոնք, դարձեալ հակառակ նախօրօք տրուած պաշտօնական խոստումներու, Հայաստանի ազատատենչ ժողովուրդին եւ դաշնակցական դեկավարութեան նկատմամբ՝ առիթ տալով Փետրուարեան համաժողովրդական պողովուրդին. այս բոլորը արդէն հետագայ (եւ ուրիշ) պատմութիւն է:

Փոխուեցաւ վարչակարգը. Հայաստանը վերստին դարձաւ օտար քմայքներու ենթակայ պետական հաստատութիւն: Բայց ժողովուրդներու պատմութեան մէջ վարչակարգերը երբեք չեն կազմած հիմնական ու վերջնական ճշմարտութիւն:

Հիմնական ճշմարտութիւնը ի՛նքը ժողովուրդն է, իր ֆիզիքական ու հոգեկան կրկնակ հայրենիքով:

Ու հիմնական ճշմարտութիւնը ա՛յն է, այս պարագային, որ մայիս 28-ը, իր բազմակողմանի խորհուրդով, անկիւնադարձ թուական է հայ ժողովուրդի պատմութեան մէջ՝ ֆիզիքական ու հոգեկան Հայաստանի կերտումի տեսակէտէն:

Անկախ եւ էապէս հայ Հայաստան մը տարտամ փափաք էր 1918 մայիս 28-էն առաջ, տեսակ մը գեղեցիկ երազ՝ ապագայի վիպական անորոշութեամբ վարագուրուած: Հայկական հարցը օտար դիւանագիտական շրջանակներու քմահաճոյքին ձգուած մարզանք էր մայիս 28-էն առաջ, որուն մէջ հայութեան ձայնը աղերսական շեշտ միայն կրնար ունենալ:

Անկախ եւ էապէս հայ Հայաստանը իրականութիւն դարձաւ մայիս 28-ի ծնունդը Հայաստանի Հանրապետութեամբ: Հայկական հարցը վերածուեցաւ ազգային Դատի՝ Սեւրով նուիրականացած եւ Միացեալ ու Անկախ Հայաստանի իրագործումը ունենալով իբրեւ քաղաքական յստակ առաջադրանք:

Ու մայիս 28-ի խորհուրդով դարբնուեցաւ մանաւանդ հայ նոր Մարդը, իր պահանջներուն եւ իրաւունքներուն գիտակից հայ քաղաքացին: Հայ քաղաքացին, որ հայրենի լեռներուն ու դաշտերուն վրայ գտնուի թէ սփիւռքի տարածքին որեւէ անկիւնը, ազգային հարցի տեսակէտէն հիմնական ու վերջնական մէկ յստակ իտէալ միայն կը փայտայէ, Միացեալ եւ Անկախ Հայաստանը:

Հասկնալի է, որ հայութեան կարեւոր մէկ գանգուածը, գրկուած քաղաքական մտածողութեան անկախ արտայայտութեան, չկարենայ ըսել այն, ինչ որ մենք կ'ըսենք: Լիովին համոզուած ենք սակայն, որ չի կրնար գտնուիլ մէկ հատիկ իսկական հայ, որուն ազգային-քաղաքական երազը էապէս տարբեր ըլլայ մայիս 28-ի խորհուրդին հիմնական թիւադրանքներէն:

Պայմաններու բերումով, ներկայիս մենք գիւնական այլքարի մէջ չենք մեր պարտաւոր թշնամիին ու մեր փոքր հանրապետութիւնը սեփականացուցած օտար վարչակարգին դէմ. սակայն միշտ կը մնանք, մամուլով ու հրապարակախօսութեամբ, ի հարկին նաեւ՝ դիւանագիտական աշխատանքներով, գաղափարական ու քաղաքական պայքարի պատենչին վրայ: Մենք մեզ ու համայն հայութիւնը կը նկատենք հայկական արդար Դատին իրաւատէր ու պահանջատէր: Այդ Դատի հետապնդման ճամբուն վրայ՝ մեր վերջնական նպատակակէտը կը մնայ միշտ՝ Միացեալ եւ Անկախ Հայաստանի ստեղծումը:

Ու կը հաւատանք, որ 20-րդ դարու այս երկրորդ կիսուն, երբ համայն աշխարհը սկսած է վերջապէս համակուր ժողովուրդներու քաղաքական ինքնորոշման իրաւունքի սկզբունքներով, երբ արդարութիւն է եղած ու կ'ըլլայ իրենց անկախութեան ձգտող մեծ ու փոքր ազգերուն, երբ ազգային ինքնիշխան հաւաքականութիւններու գոյութիւնը սկսած է վերջապէս ապահովուիլ, միջազգային ազգու յանձնառութիւններով, հայութիւնն ու անոր արդար Դատը չեն կրնար երկար ժամանակ անտեսուած մնալ:

Կը հաւատանք, ու այսօր՝ աւելի՛ քան երբեք, որ, թիրեւս ոչ շատ հեռաւոր ապագային հայ ժողովուրդը հաւաքուած պիտի ըլլայ կրկին իր պատմական հողերուն վրայ, ու լծուած իր նոր, միացեալ եւ վերջնակա՛ն հայրենիքի կառուցման սրբազան գործին: Որ՝ Տարօնէն ու Բարձր Հայքէն մինչեւ աշխարհը Սիւնեաց կրկին պիտի հնչէ հայ երգը, բայց աւելի՛՝ ազատ, աւելի՛՝ երջանիկ ու աւելի՛՝ հպարտ, քան երբեք, խառնուելու համար ժողովուրդներու բարեկամութեան եւ քաղաքակրթական խաղաղ աշխատանքի համաշխարհային համերգին:

ՀՐԱԶ ՏԱՄԱՊԵՏԵԱՆ

SPECIAL OFFER! CLASSIFIED SECTION

DON'T MISS THIS OPPORTUNITY TO ADVERTISE!

NEW AT HORIZON WEEKLY!
A CLASSIFIED ADS SECTION

SPECIAL RATES! / A DISCOUNT OF 60%

Please call (514) 332-3757 to reserve your space now!

HAIG AFARIAN

Cell : 514.862-6779
Bur : 514.360.3000 ext 1234
haig.afarian@gmail.com

effectuée par
MALES ARCHITECTES-HYPOTHÉCAIRES

Charisma FINANCE

3310 100e Avenue, bureau 350, Laval
Québec H7T 0J7 • FAX: 514.313.5718

Groupes Sutton - Performer Inc.
123 Place Frontenac
Pointe-Claire, QC H9R 4Z7

Sutton

ALBERT ARKILIANIAN
Courtier immobilier résidentiel
Residential Real Estate Broker

aarkilianian@sutton.com

Cell: 514.962.8822
Bur: 514.426.9595
Fax: 514.426.9596

NISSAN | **VÉHICULES D'OCCASION CERTIFIÉS** | **HONDA**

GABRIEL | **GABRIEL**

Kevork Asadourian
Directeur des ventes - usagé
Sales Manager - Pre-Owned

kasadourian@gabriel.ca

7000, Henri-Bourassa E., Anjou (QC), H1G 6C4
Tél : 514 327-7777, Cell: 514 318-4115, Téléc. : 514 327-7967
www.nissangabriel.com • www.hondagabriel.com

École De Conduite

AZIG Driving School

Tel: 514-336-1110

Moniteur-Instructeur | Instruction Automatique ou manuelle

AUTOECOLEAZIG@HOTMAIL.COM

1400, rue Sauvé O, Montréal, QC H4N 1C5, Suite 1438 Centre Adonis II

Personal & Corporate Tax Returns
Financial Statements
Bookkeeping
Business Plan

NATALIE SKAFF, CPA, CGA
Comptable Professionnelle Agréée | Chartered Professional Accountant

nat.skaff@gmail.com
Tel. (514) 963 3363
2866 Rue De Chamonix
Saint-Laurent, Québec
H4R 3B7

Services available
in Armenian, Arabic,
English and French

BRING YOUR OWN WINE

NAZARETH
CLASSIC GRILL

550 Curé Labelle, suite 17, Ste-Rose, QC H7L 4V6
Tel: 450.937.4064
Email: resto.nazareth@hotmail.com

SAMUEL TOPALIAN
450 682-1644

AUTO SAMSON

MÉCANIQUE GÉNÉRALE - REMORQUAGE
SERVICE DE PNEUS MISE AU POINT

4700 BOUL. SAMSON, CHOMEDEY LAVAL, QC.

RE/MAX

ՀԱՅԿ ԿԱՐՏՈՒՆԻԱՆ
Hayk Hartounian
Courtier immobilier résidentiel
Residential Real Estate Broker

C 514.574.6162
B 514.333.3000

NETTOYEUR MARIE-CLAIRE

**CUEILLETTE ET LIVRAISON GRATUITE
À DOMICILE ET AU BUREAU (MONTRÉAL ET LAVAL)**

2535 de Salaberry, Montréal | Tél: 514.334.7830

Linda KHARABOYAN, LL.B., D.D.N
Notaire et conseillère juridique

Testament
Mandat
Procuration
Financement
Immobilier
Attestations

Consultation personnalisée à domicile
Տուներու այցելութիւն ըստ փափաքի

1430, boulevard Saint-Martin O., Laval (Québec) H7S 1M9
T. 514.883.3498 F. 450.328.1258 E. linda@chezlenotaire.ca

VIZUALIS
optométriste

DR SHANT DONABEDIAN

Centre d'Achat Fairview - Fairview Mall
Pointe Claire
514 695 2555 - VIZUALIS.CA

PHOTO Cristal
(514) 744 4313

Berj Merdjanian

Mariage - Portrait - Graduation
Restauration - Commercial - Passeport
Publicité - Lamination - Encadrement
Video - Reproduction

647 Boul. Decarie
VSL Montreal QC
H4L 3L3 | photocristal@hotmail.com
www.photocristal.com

Assura Bien inc.
Cabinet en assurance de dommages et de services financiers

Ապահովագրական գրասենյակ

KRIKOR ABRAKIAN | **VAHAN MATOSSIAN**

970 Montée de Liesse, suite 306, Saint-Laurent, Qc. H4T 1W7
T: 514.903.3999

RITA BAGHDASSARIAN
Conseillère en Sécurité Financière
Revenu Garantie Viager

COMPTE D'ÉPARGNE LIBRE D'IMPÔT (CEL) • CRÉATION D'HÉRITAGE •
REER, FERR, RENTE RETRAITE • PLAN D'ÉDUCATION-REÉÉ •
ASSURANCE-VIE & HYPOTHÉCAIRE • ASSURANCE SALAIRE
& COLLECTIVE • ASSURANCE DE PARTENARIAT

3820, boul. Lévesque Ouest, Bureau 101,
Laval Qc. H7V 1E8
Tél.: (450) 973-2822 • (514) 884-1117 • Fax: (450) 973-2262
ritabagh@yahoo.com

TAXI MIRABEL
450-430-2650

Taxi Mirabel Հայկական հաստատությունը կարիքը ունի
20 հայ թարսի վարորդի Միքսայել շրջանին մեջ:
Հաճեցեք հեռաձայնել Արային (514) 979-1317 թիւին:

Taxi Mirabel needs Mirabel area taxi drivers with pocket number,
besoin de chauffeur de taxi. **Call/Appelez: (514) 979 1317**

RE/MAX
RE/MAX 3000 inc.
Agence Immobilière

Elie Berberian
Courtier immobilier | Real Estate Broker

C 514.519.3543
B 514.333.3000

ONGLES CAROLE HAMPARTSOUMIAN

POSE D'ONGLES
RÉSINE ET POUFRE
MANICURE & PÉDICURE AVEC GEL
RECOURVEMENT SUR ONGLES NATURELS

Առողջ եղունգներու խնամքի համար հեռաձայնել՝
514 941-0014 LAVAL

KRIKOR MAROUNIAN RLU
Independent Financial Security Broker

Life Insurance • Disability & Critical Illness Insurance
Group Insurance • Pension Plans
Travel/Visitor Medical Insurance

11820 General Giraud
Montreal, QC H4J 2H6

Res: (514) 332-7021
Fax: (514) 332-7376
Cell: (514) 927-2666
krikormar@gmail.com

FIVE STAR ELECTRIQUE
CINQ ÉTOILES

SPECIALIST IN DECORATIVE GARDEN LIGHTING
RESIDENTIAL-COMMERCIAL

BEDROS NALPATIAN

442, LA RIVIÈRE, LAVAL, QC.
TEL: 514 - 497- 5155 FAX: 450 - 689- 3997
E-MAIL: ELECTRIC.FIVESTAR@GMAIL.COM

CENTUM™
Mortgage Solutions Inc.
Licence # 12147

Mortgage programs for new comers to Canada
New purchases
Refinancing
Second mortgages
Self employed
Low credit score
Access to top lenders including private lenders

SOSIE DERNERSESIAN
MORTGAGE AGENT
LICENCE #M12001830

716 Gordon Baker Road,
Unit 204A, Toronto
Ontario M2H 3B4

416.662.6650 cell
centum.ca/sosie_demersesian

ALINE BEKEREJIAN
NOTAIRE - NOTARY

180, rue Fleury ouest
Montréal, Qc, H3L1T5

T 514.382.7222
F 514.381.1818

aline.b@notarius.net
www.abnotaires.com

Լոտար Ե. Իրաւաբանական Խորհրդատու՝ Ալին Բեքերեճեան

ԹՈՐՈՒԹՕ

Մարտի 28 Հոկտեմբեր 2017
Թորոնթոյի Հայ Օգնութեան Միութեան «Ռուբինա» մասնաճիւղ
ՏՈՂՄԻԿ ՕՐ - 24-րդ
Ձօնուած՝ Նախիջեւան մահանգին եւ 5 գաւառներում՝
Գողթան, Երնջակ, Ճահուկ, Նախիջեւան եւ Շարուր

ՄՈՆԹՐԵԱԼ

Համագայիցի «Մուշեղ Իշխան» գրադարանը խիստ կարիք ունի
կամաւոր մարդուծի: Կը խնդրենք, որ հետաքրքրուողները հեռաձայնով
կապ պահեն գրադարանի անձնակազմին հետ, Երեւանի եւ Հինգշաբթի
օրերը կ.ե. ժամը 1:00-5:00, իսկ Կիրակի օրերը առաւօտեան ժամը 11:00-էն
կ.ե. ժամը 2:00: Հեռաձայնի թիւ՝ 514 337-7753:

Voyages HAIG Travel
Ձեր բոլոր ճամբորդական
Կարիքներուն համար հեռաձայնել՝
(514) 284-7676
ՅԱՏՈՒԿ ԳԻՆԵՐ ԴԵՊՐ ԼԱՅԱՍԱՆ...
ԼԱՄԳՈՅՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ
ՅԱՐՄԱՐԱԳՈՅՆ ԳԻՆԵՐ
PERMIS DE QUÉBEC
3438 Rue St-Denis, Montreal, QC H2X 3L3, Fax: 514-284-7677

ԱՐԱՄ... Այգրը էջ 9

Թիւեր դէպի հայրենակերտ յաղթանակ:

Արամի անփոխարինելութեան խոր համոզումը ունէր հայ ժողովուրդի ռազմա-
կան տաղանդին բացառիկ ներկայացուցիչներէն զօրավար Սիլիկեան, որ Մայիսեան
յաղթանակներուն ընդհանուր հրամանատարը եղաւ: Երբ 1917-ի ձմեռնամուտին
Թիֆլիսի մէջ բռուռ քննարկումներ տեղի կ'ունենային ռուսական բանակին կողմէ
լքուած հայ-թրքական սահմանին համար զինուորական վարիչի պաշտօնին յարմար
թեկնածու գտնելու հարցին շուրջ, Արամի նշանակման ընդդիմացող եւ փոխարէնը իր
անձնական թեկնածութեան վրայ պնդող շրջանակներուն զօր. Սիլիկեան կը պատգա-
մէր.

«Դժգոհները չեն ճանաչում Արամին: Երբ ճանաչեն, կը համոզուեն, որ ներկա-
յումս նա ՄԻԱԿ կարող մարդն է այդ պաշտօնին համար: Ես ինչո՞ւ եմ հրաժարուում.
որովհետեւ մէկ է՝ ես ինքս առանց Արամի ոչինչ չեմ անելու: Ես այժմ էլ առանց
Արամի հետ խորհրդակցելու՝ ոչ մի կարեւոր քայլ չեմ առնում. իսկ վարիչի պաշտօնը
յանձն առնելու պարագայում, գրասենեակս տեղափոխելու եմ նրա մօտ: Ոչ մի զի-
նուորական վերաբերու ո՛չ ոքի չի տայ այն, ինչ որ ունի Արամը»:

Այսօրինակ ազգային ղեկավար ու քաղաքական առաջնորդ էր Արամ եւ կենսա-
գիւրները միահամուռ կը վկայեն, որ եթէ անողոք հիւանդութիւնը չկտրէր կեանքի
թելը Արամին, հայոց նորագոյն պատմութեան այս հսկան ի վիճակի պիտի ըլլար նա-
եւ առողջացնելու եւ ամրապնդելու Հայաստանի Հանրապետութեան հիմերը՝ մեր ժո-
ղովուրդին ազգային-հասարակական միասնութեան եւ կենսունակութեան ներքին
շաղախը: Հայ ժողովուրդի հաւաքական կամքն ու ուժը ջլատող ցեղերու դէմ պայքա-
րի մեծ գործ կար տակաւին եւ յատկապէս Արամ ի վիճակի էր պատուով յաղթական իր
աւարտին առաջնորդելու այդ պայքարը:

Բայց ճակատագիրը ընդհատեց Արամի կեանքը եւ անաւարտ թողուց անոր
ձեռնարկած մեծ գործը: Հայ ժողովուրդը արժանավայել յուզարկաւորութեամբ Արա-
մը յանձնեց իր այնքան պաշտած մայր հողին: Արշալոյս Աստուածատրեան այնքան
զիպուկ նկարագրականով կը գրէ.

«Արամի յուզարկաւորութիւնը ժողովրդական մեծ սգի արտայայտութիւն էր:
Հազարաւոր մարդիկ եկել էին վերջին յարգանքը մատուցանելու այն մարդուն, որին
վատահել էին իրենց բախտը ամենածանր օրերին: Ես գիտեմ, թէ ի՞նչ է եղել Արամը՝
Երեւանի համար, բայց եւ այնպէս, երբ դազալը դուրս բերինք բնակարանից, այն,
ինչ տեսայ դուրսը, մի վայրկեան սթափեցրեց մեծ կորուստի ազդեցութիւնից ու զար-
մանք պատճառեց. աչքդ ո՛ր կողմ ուղղոււմ էիր՝ ծով բազմութիւն. փողոց, տանիք,
լուսամուտ, պատշգամ, բոլորը բռնուած էին մեծ տարածութեան վրայ. ամբողջ քա-
ղաքը՝ մեծ ու փոքր՝ դուրս էին եկել փողոց: Պողոս-Պետրոս եկեղեցուց սկսած մինչեւ
հանգստարան, դիակառքը մնաց դատարկ. դազալը տանոււմ էին ձեռքերի վրայ. եւ
տանողները գլխաւորապէս վանեցիք էին, որոնք յատուկ սէր ու գուրգուրանք ունէին
Արամի հանդէպ: Դաշնակցութեան տան առջեւ դամբանականներ խօսուեցին: Հոյա-
կապ էին եւ անմոռանալի Նիկոլ Աղբալեանի խօսքերը: Հանգստարանում խօսեցին Յ.
Քաջազնունին եւ Ա. Գիւլիանդանեանը: Այդ օրը Հայաստանի մայրաքաղաքը խո-
րունկ սուգի մէջ էր»:

ՆԱԶԱՐԷԹ ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

Armenian Heritage Cruise XXI

Fort Lauderdale, FL – Armenian Heritage Cruise XXI
2018 January 20-28, 2018 – Eastern Caribbean Cruise
aboard the Royal Caribbean’s Freedom Of The Seas. Travelling
to: St. Kitts / St.John’s Antigua / San Juan / Labadee, Private
Island. Cabin Rates starting from US \$1044 / person based on
Double Occupancy, including Port Charges and ACAA
registration fee. Government taxes of \$108.36 are additional.
Armenian Entertainment, Armenian Cultural Presentations,
Armenian Festival Day, Tavlou & Belote Tournaments and much
more. Call TRAVELGROUP INTERNATIONAL @1- 561-447-
0750 or 1-866-447-0750 Ext. 108. Ask for Janie.

Այցելեցէք hitunes.ca կայքէջը եւ
օրական 24 ժամ ունկնդրեցէք
Սառա Եղիայեանի կողմէ
ընտրուած հայկական երգերը
HITUNES.CA
Ունկնդրեցէք trikrak.ca կայքէջի հայկական
համացանցային ռատիոժամի
երգերը օրական 24 ժամ,
իսկ ամէն հինգշաբթի
երեկ. ժամը 8:00 - 9:00
յետեք շահեկան
հարցազոյցներ
TRIKTRAK.CA

ALINE BEKEREJIAN
NOTAIRE • NOTARY
ՆՈՏԱՐ Ալին ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ
Achat, Hypothèque, Refinancement, Mandat, Testament, Succession, Mariage, Procuration
Ստեւտոր, Սնշարժ Կարածք, Վերաֆինանսարում, Պատուիր, Կտակ, Կայրածք, Սնունսութիւն, Փոխարկարգութիւն
Purchase, Mortgage, Refinance, Mandate, Will, Estate, Marriage, Power of Attorney
180, rue Fleury ouest
Montréal, Qc, H3L1T5
T 514.382.7222
F 514.381.1818
aline.b@notarius.net
www.abnotaires.com
Services offerts en Arabe, Arménien, Français et Anglais
Services offered in Arabic, Armenian, French and English.
Ծառայութիւնները կը մատուցուին Արաբերէն,
Հայերէն, Ֆրանսերէն, եւ Անգլերէն լեզուներով:

SUDOKU - ՍՈՒՏՈՒԹ
Աստիճանաւորում՝
միջին
9 3 1 5 6 4
7 5
5 1 2 9 3 7
2 3
3 6 9 7 5 2
9 1
3 2 4 8 1 9
6 4
4 7 3 2 8 5

horizon
HORIZON
Hebdomadaire arménien
Armenian Weekly
Publié par / Published by
Les Publications Arméniennes
(1991)
3401, Olivar-Asselin
Montréal, Québec
Canada H4J 1L5
Abonnement annuel /
Yearly subscription
Canada
2e classe - 2nd class: \$80
plus applicable taxes
1re classe - 1st class: \$95
États-Unis / USA
1re classe - 1st class: \$95 US
Ailleurs / Elsewhere
1re classe - 1st class: \$125 US
Administration / Publicité
Sylva Eshramdjian-Bachekjian
(General Manager)
Tél.: (514) 332-3757
Télécopieur/Fax (514) 332-4870
E-Mail: sylva@horizonweekly.ca
Courier de deuxième classe
/No. 40065294 / Second class mail
Dépôt légal: bibliothèques nationales
du Québec et du Canada - ISSN 0708580X
Գրիգոր Հոբոյեան, (416) 494-1921
Ժապ Վարպետեան, (416) 722-9225
Լուսանկարիչներ՝ Արմէն Ալեմեան, Մայք Թաշճեան, Իշխան Ղազարեան, Գարուստ Պապեան, Վազգէն Տէկիմէնթաշ,

Financé par le
gouvernement
du Canada
Funded by the
Government
of Canada
Canada

ԱՍՏՂԱԳՈՒԾԱԿ

ԽՈՅ (21 Մարտին 20 Ապրիլ) - Պիտի կարենաք վստահություն ներշնչել ձեր շուրջիներուն: Ձեր այս վերաբերումը շատ բարձրորեն պիտի գնահատուի: Շարունակեցեք այսպես, որպեսզի շահիք ձեր շուրջիներուն համակրանքը: Յեղատարաբար անձ մըն էք:

ՅՈՒԼ (21 Ապրիլին 21 Մայիս) - Լաւ կ'ըլլայ, եթէ շաբաթը սկսիք լաւ տրամադրութեամբ եւ շինիչ մտածումներով: Ուրախ ըլլալու բաւարար պատճառներ ունիք: Կեանքին դրական կողմերը տեսե՛ք եւ անտեսեցե՛ք ժխտականները: Օն, աշխատանքի լծուեցեք:

ԵՐԿՈՒՐՈՒՇԱԿ (22 Մայիսին 21 Յունիս) - Այս շաբաթ չափազանց խճողուած պիտի ըլլաք, Յաջողապէս պիտի կարենաք տնօրինել ձեզի վստահուած բոլոր գործերը եւ պիտի արժանանաք գնահատանքի: Բախտաբեր շաբաթ մըն է, վայելեցեք անոր բերած յաջողութիւնները:

ԽԵՅԳԵՏԻՆ (22 Յունիսին 23 Յուլիս) - Պիտի գնահատուի ձեր արժանիքները թէ՛ աշխատանքի ձեր գործընկերներուն կողմէ, թէ՛ ալ ընտանիքի անդամներուն: Այս մէկը ձեզի դրական ուժ պիտի պարգեւէ, որպէսզի ազատօրէն ճախրեք դէպի ձեր երազանքներու իրականացումը:

ԱՌԻԻԾ (24 Յուլիսին 23 Օգոստոս) - Ընտանեկան վեճի մը պարագային հարցերը թեթեւի առեք, որորովհետեւ այդպիսի հարցերը ոչինչ են ուրիշ աւելի ծանր հարցերու հետ բաղդատմամբ: Յշտօրէն կը լուծուի ասոնք, եթէ քիչ մը համբերատար ըլլաք:

ԿՈՅՍ (24 Օգոստոսին 23 Սեպտեմբեր) - Շատ ջղային ժամանակաշրջան մըն է այս շաբաթը. ձախողութիւն, անհամաձայնութիւններ, վեճեր գիրար պիտի յաջորդեն: Ձեր ջիղերը փորձաքարի պիտի հանդիպին, զօրաւոր եղեք եւ մի՛ ընկրկիք: Յաւաքեցեք ձեր ուժերը եւ դիմադրեցեք:

ԿՇԻՈՔ (24 Սեպտեմբերին 23 Հոկտեմբեր) - Զանկի մը օր հեռու մնացեք ընկերային յարաբերութիւններէ, որպէսզի աւելի հանդարտօրէն կարենաք վերադասաւորել ձեր կեանքը: Հաճելի է ընկերային կեանքը, սակայն երբեմն առանձնութեան ալ կարիքը ունիք:

ԿԱՐԻԾ (24 Հոկտեմբերին 23 Նոյեմբեր) - Այս շաբաթ դուք ձեզ բաւական յոգնած կը զգաք: Անպայման ժամանակ յատկացուցեք հանգիստի, որպէսզի կարենաք վերագտնել ձեր բնականոն վիճակը: Վազվզուք կը սպառէ ձեր բոլոր ուժերը, իսկ պարբերաբար հանգստանալը կը վերաթարմացնէ զանոնք:

ԱՐԵՂՆԱԻՐ (24 Նոյեմբերին 21 Դեկտեմբեր) - Ձեր ջղային դրութիւնը հանդարտեցնելու համար երկար ժամանակ տրամադրեցեք քննալու, միակ ձեւն է այդ մէկը հանգստանալու առայժմ: Հիմակուհիմա մի՛ փորձեք ձեր հարցերը լուծել, ժամանակ տուէք, որպէսզի աւելի խելամտօրէն կարենաք մտածել անոնք մասին:

ԱՅԾԵՂՋԻՐ (22 Դեկտեմբերին 20 Յունուար) - Այս շաբաթ պիտի տեղափոխուիք կա՛մ գործի մէջ, կա՛մ բնակավայրի: Այս տեղաշարժը լաւ ազդեցութիւն պիտի չունենայ ձեր վրայ, սակայն մի՛ թողեք, որ երկար տեւէ այդ ժխտական ազդեցութիւնը, փորձեցե՛ք շուտով համակերպիլ:

ԾՈՎԱՆՈՅՇ (21 Յունուարին 19 Փետրուար) - Եթէ ձեր աշխատանքային վիճակը կը մտահոգէ ձեզ, բացարձակապէս իրար անցնելու կարիքը չունիք, արագօրէն պիտի դասաւորեք ամէն ինչ: Ձեր կարգավիճակը հաստատ է գործի մէջ, մանր-մունր հարցեր չեն կրնար ազդեցութիւն ունենալ:

ԶՈՒԿ (20 Փետրուարին 20 Մարտ) - Փնտռուած անձ մըն էք, ձեզմով հետաքրքրուողներն ու հմայուողները շատ են, հետեւաբար այս շաբաթ շատ խօսակիցներ պիտի ունենաք: Ընդառաջեցե՛ք անոնց, որպէսզի մնաք իրենց փայլուն աստղը: Սակայն մի՛ գոռոզանաք:

ՍԿՈՒՆ (20 Մարտին 20 Ապրիլ) - Պիտի կարենաք վստահութիւն ներշնչել ձեր շուրջիներուն: Ձեր այս վերաբերումը շատ բարձրորէն պիտի գնահատուի: Շարունակեցեք այսպէս, որպէսզի շահիք ձեր շուրջիներուն համակրանքը: Յեղատարաբար անձ մըն էք:

Արաքսի Կարապետանի 15-րդ տարեկիցին,
Կարապետան գերդաստանի ննջեցեալ
 Մանուշ, Մանուկ Կարապետան 40
Տիգրան Ժամկոչեանի 11-րդ տարեկիցին
 Լուսին Ժամկոչեան,
 Ազնիւ Մլիխիթարեան,
 Գէորգ եւ Մարալ Այրամճեան,
 Սեւան Ժամկոչեան 20
Յասմիկ Սուլուքճեանի յիշատակին
 Արսէն, Մովսիս Զայիթեան, զւկբ. 10
Կարապետ, Մարի Եունանեաններու հոգեոց
 Տ. եւ Տ. Յովհաննէս Եունանեան, զւկբ. 10
 Տ. եւ Տ. Յարութիւն Եունանեան, զւկբ. 10
 Տ. եւ Տ. Կիրո Աղազարեան, զւկբ. 10
 Տ. եւ Տ. Գեորգ Եունանեան, զւկբ. 120

Վազգէն Թաւանի 6-րդ տարեկիցին,
Յովհաննէս Թոզաբլեանի 40-ին թաւան եւ Թոզաբլեան ընտանիքներ 40
Շաքէ Սուլաքճեանի մահուան առթիւ
 Արսէն, Ասողիկ Մարաշեան 40
 Տ. եւ Տ. Լեւոն Մարաշեան 50
 Շաքէ Յակոբեան 50
 Տ. եւ Տ. Ալեքս Արապեան 200
 Անի Արապեան Սերոբեան 50
 Արամ, Ալին Սերոբեան 25
 Տ. եւ Տ. Վարդան Վանկեան, զւկբ. 50
 Մասիմ, Անայիս Գարբորուս 50
 Սոնա Պէրիարեան, զւկբ. 30
 Տանիէլ, Բինա Մահակ 50
 Հարի, Անի Թաւուքճեան 100
 Բաֆֆի, Հիւկէթ Թաւուքճեան 100

Ս. ԳԵՈՐԳ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ, ԱՌԱՎԱՆ ՈՂԵ. ԶԱՐԵԶ ԱՐԻԿԵԱՆԻ մահուան 40-ին առթիւ,
 մահացած Լիբանան:
 Տ.Տ. Սարգիս Արիկեան եւ զւկբ. 40
 Տ.Տ. Լուսին Վարդիվառեան եւ զւկբ. 40
 Տ.Տ. Փոյ Կոկանեան եւ զւկբ. 40
 Տ.Տ. Տիգրանուհի Թոփուզեան եւ զւկբ. 20

Ս.Տ. Նժդէ, Թային Նազարեան 20
 Տ.Տ. Վարդան, Լուսին Նազարեան 20
 Տ.Տ. Յակոբ Թորամանեան 100
 Տ.Տ. Վաչէ Պէրպէրեան 20
 Տ.Տ. Մահի Պէրպէրեան 20
 Տ.Տ. Վահէ Պէրպէրեան 10
 Տ.Տ. Նաէլ Հարօ 60
 Տ.Տ. Ժանօ, Սիլվա Եղիաշեան եւ զւկբ. 40
 Տ.Տ. Ռաֆֆի Հայրապետեան եւ զւկբ. 40
 Տ.Տ. Բենիամին Անէճեան 20
ՈՂԵ. ԱՌԵՏԻՍ ՌԱՅՏԻ ԵԱՆՊԷՍ-ԹԵԱՆԻ մահուան 40-ին առթիւ:
 Տ.Տ. Վահէ Նանգէլեան 50
 Տ.Տ. Հրայր, Ալին Եանգէլեան եւ զւկբ. 100
 Տ.Տ. Յարութ, Պէթի Գալոյլեան 50
 Տ.Տ. Վիզէն, Անիթա Ճինպաշեան 25
 Տ.Տ. Եղիաբէր Ճինպաշեան 20
 Տ.Տ. Կիպրիանոս Թահմիզեան 30
 Տ.Տ. Մարգարէ Ճինպաշեան 30
 Տ.Տ. Ռաֆֆի, Մարալ Ճինպաշեան 30
 Տ.Տ. Նաշիկ Տաուտեան 20
 Տ.Տ. Սեպուհ Տաուտեան 20
 Տ.Տ. Վիզէն Եանգէլեան 50
 Տ.Տ. Յակոբ Պանդաստեան 50

ՈՂԵ. ՔԱՆՏԻՍ ՕՂԱՆԵԱՆԻ մահուան առթիւ տարեկիցին առթիւ:
 Տ.Տ. Անիթա Պաշտման 50
 Տ.Տ. Յարութ, Արսէն Նազարեան եւ զւկբ. 40
 Տ.Տ. Յարութ, Չեփուր Զիլպաշեան եւ զւկբ. 20
 Տ.Տ. Սարգիս, Մարի Տօլմաճեան եւ զւկբ. 25
 Տ.Տ. Մանուկ, Սիլվա Պաշտման եւ զւկբ. 50
 Տ.Տ. Գրիգոր, Էլիզաբէթ Պաշտման եւ զւկբ. 50
ՈՂԵ. ՅԱՎՈՐ ՇԱՀԻՆԵԱՆԻ յիշատակին:
 Շահինեան ընտանիք 20
ՈՂԵ. ՅԱՎՈՐ ՃԱՆՃԻԿԵԱՆԻ մահուան 18-րդ տարեկիցին առթիւ:
 Տ.Տ. Գրո Ճանճիկեան, Տիկ. Մարի Վահրամեան 40
ՈՂԵ. ԺՕՁԷՑ ՕՂԱՆԵԱՆԻ մահուան 40-ին առթիւ, մահացած Հայէպ:
 Տիկ. Վանիս Օճանեան 20
 Տ.Տ. Մարտիկ, Անի Տիկիբնէճեան 20
ՈՂԵ. ՍԱՐԳԻՍ ՊԵՐՊԵՐԵԱՆԻ մահուան 16-րդ տարեկիցին առթիւ,
ինչպէս նաեւ: ԶՈՒՐԹ, ՏԻԳՐԱՆ ԵՆ ՆԱՅԻՐԻ ՊԵՐՊԵՐԵԱՆԵՐՈՒ յիշատակին:
 Տ.Տ. Յարութիւն Պէրպէրեան եւ զւկբ. 30

Ս.Տ. Վաչէ Պէրպէրեան եւ զւկբ. 50
 Տ.Տ. Մահի Պէրպէրեան եւ զւկբ. 30
 Տ.Տ. Վահէ Պէրպէրեան եւ զւկբ. 40
 Տիգր Վարդան Պէրպէրեան եւ զւկբ. 20
Բարեպաշտուհի մը Գուգուճեան եւ Փեհիվանեան ընտանիքներու ննջեցեալներու յիշատակին,
Տէր Ողորմեա կը խնդրէ 15
Բարեպաշտուհի մը գործի յաջողութեան Համար
Տէր Ողորմեա կը խնդրէ 10

ՀՕՄ-Ի «ՍՕՍԷ» ՄԱՍՆԱՃԻԻՂԻՆ, ՄՈՒԹՐԵԱԼ
 Արա Զաֆիրեան 50
 Կարապետ Գաթարոյեան 500
 Մարկրէթ Մինասեան 250
 Տէր եւ տիկ. Պարգէլ Անտոնեան 500
 Լիլի Տէմիրճեան 25
 Յասմիկ Ժամկոչեան 300
 Ժան Պաքոս 300
 Արմինէ Կարապետեան 50
 Յակոբ Մանուկեան 100
 Մի ոմն 100
 Ալին Գաթիթեան 100
 Մրէկ Պապոյեան Եղբէլ 40
 Լեւոն Գաղանճեան 40
 Վահան Փալուկեան 100
 Ռոզմի Չէրաշեան 50
 Վահան Գաղանճեան 25
 Վարդէ Տօլապճեան 100
 Ալեքս Ալեքսանեան 300
 Ալպէր Աճմարանեան 50
 Ռոզմի Գաթիթեան 100
 Աննա Պուլկարեան 100
 Լեւոն Մարաֆեան 20
 Լուիզ Թաւաքեան 50
 Վահան Մարիմազի 30
 Նուրիճա Մաթոսեան 20
 Ալին Մայլասեան 20
 Հայկո Նահապետեան 60
 Տէր եւ տիկ. Եստօ եւ Գլախիբ Մելիք 50

ՏԱՐԵՑՆԵՐ ԱՅՑԵԼՈՂ ՅԱՆՁՆԱ-ԿՈՒՄԻՏԻ 30 ԱՄԵԱԿԻ ԱՌԹԻԻ
 Վանիկ Գապասաքալեան 1000
 Արտէմիս Մկրտիչեան 1000
 Կարօ եւ Հայկօ Նահապետեան 1000
 Յրանդ եւ Թամիկ Նահապետեան 500
 Վահէ եւ Գարլա Նահապետեան 500
 Բիթրը եւ Սիրան Pons 200
 Արթիւր եւ Նայիրի Մաժակեան 100
 Անի Գրալեան 50
 Մարկօ Մելքոնեան 100
 Սեդա Մայլասեան 100
 Թամար Գապասաքալեան 100
 Մարի Թէրէզ Արաքեան 100
 Գրօ եւ Աննա Փիլիկեան 500

Նայիրի Համբարցումեան 200
 Լիւսի Շահինեան 100
 Ալին Հանէթեան 100
 Ալին Մասերէճեան 100
 ՀՕՄ-Ի Լաւալի «Շուշի» մասնաճիւղ 200
 Վերթին Փուշիկեան 100
 Ալին Նարկիզեան 100
 Ռիթա Օճանեան 100
 Սիրվարդ Զուրիկեան 100
 Տիանա Հանէթեան 100
 Նաթիլի Իսթանպուլեան 100
 Վանուհի Իսաջանեան 200
 Տիգրան եւ Պէրճուհի Քէլիչեան 100
 Գէորգ Քէլիչեան 200
 Բժշկ. Արի եւ Փաթիլ Մկրտիչեան 100
 Նայիրի Ֆրունճեան 100
 Վաչէ եւ Սեդա Գաթիզեան 300
 Ռիթա Շամբեան 100
 Կարպիս եւ Անահիտ Գաթիզեան 100
 Շաքէ Կէօճեան 500
 Անի Թաւան 30
 Մարալ եւ Զարէ Հ Մկրտիչեան 100
 Պետրօս եւ Թագուհի Պետրօսեան 100
 Սարգի Պաղպայեան 20
 Սասնա Մանուկեան 20
 Անի Թաւան 50
 Մարի Ժերթեան 100
 Մարի Գապապեան 50
 Սեդա Թոզաբլեան 100
 ՀՕՄ-Ի Մոնթրէալի «Սօսէ» մասնաճիւղ
 Ընկերային Յանձնախումբ 75
 Ասողիկ Աֆարեան 100
 Ֆրոնա Կիրակոսեան 50
 Մարի Թոզաբլեան 300
 Անիթա Գուգուճեան 50
 Սօսի Զրնկեան 20
 Սերգօ եւ Արշալոյս Պոյաճեան 150
 Յասմիկ Գանապեան 50
 Վերա Պետրեան 100

ՀՕՄԻ «ՌՈՒՐԻՆԱ» ՄԱՍՆԱՃԻՂԻՆ, ԹՈՐՈՆԹՈ
 Սոնա Արզար 50
 Զեփիւր Պէքմէզեան 50
Անի Թորմաքճեան-Տամաթօ-ի մահուան առթիւ
 Վահէ եւ Հոփի Թորմաքճեան 1000
 Սիրարփի Աթիբեան 100
 Երուանդ եւ Նայիրի Շահինեան 100
 Անի Ռուտապէրեան 50
 Էտի եւ Ալին Ռեֆայեան 50
Թոնիկով ըսխտաւորուելուն առթիւ
 Նուրիլ եւ Լեւա Պէլիբեան 100

հորիզոն horizon

www.horizonweekly.ca

CONNECT WITH US:

- facebook.com/pages/horizonweekly
- @horizonweekly
- horizonweekly

Innovation that excites

GROUPE NISSAN
GABRIEL

THE ALL-NEW 2017 NISSAN ROGUE

STARTING AT
\$25,248*

Rogue SL shown*

**FACTORY APPROVED
AVAILABLE FEATURES
ON THE SV MODEL**

REAR CROSS
TRAFFIC ALERT¹

HEATED
STEERING
WHEEL

POWER
HEATED OUTSIDE
MIRRORS

REMOTE
ENGINE START
SYSTEM

SEVEN
PASSENGER
SEATING

NISSAN INTELLIGENT
KEY[®] WITH PUSH
BUTTON IGNITION

PANORAMIC
MOONROOF

AUTOMATIC
TRANSMISSION

AROUND VIEW
MONITOR²

NISSAN
GABRIEL
JEAN-TALON

3500, rue Jean-Talon O.
Montréal, QC H3R 2E8
514 509-7777
nissangabrieljeantalon.com
◀ OPEN SATURDAYS ▶

NISSAN
GABRIEL
ANJOU

7010, boul. Henri-Bourassa E.
Anjou, QC H1E 7K7
514 324-7777
nissangabrielanjou.com
◀ OPEN SATURDAYS ▶

*Visit Nissan Gabriel Jean-Talon or Nissan Gabriel Anjou for more details.

BARRY

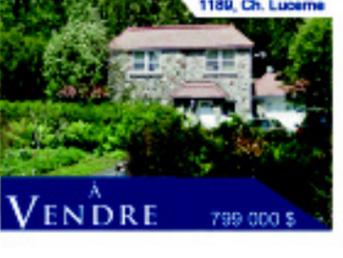
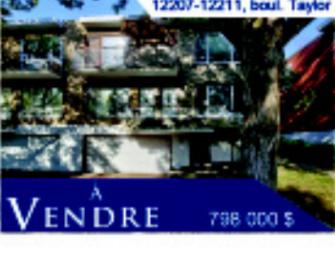
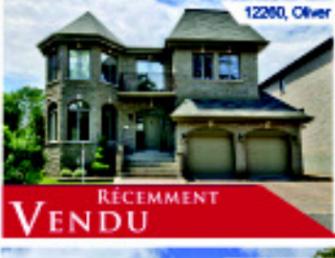

KAREN

GARO

KAZANDJIAN

EXPERTISE

EXPÉRIENCE

EXCELLENCE

ÉQUIPE KAZANDJIAN .com

CLASSÉS PARMIS LES MEILLEURS COURTIERES RE/MAX AU MONDE
RANKED AMONGST THE HIGHEST PERFORMING RE/MAX BROKERS IN THE WORLD

KAZANDJIAN REALTY .com

AGENCE IMMOBILIÈRE RE/MAX 3000 | 9280 L'ACADIE, MONTRÉAL, QC, H4N 3C5